

SUD BOSNE I HERCEGOVINE

СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Sud BiH / Суд БиХ
Kriminalno sudsko vijeće / Апелациони одјелjenje /
Криминално судско вјеће / Апелациони одјелjenje
Одјел I / Одјел II / Одјел I и Одјел II
Одјелак за судску управу / Одјелак за судску управу

902
x K/05/02
67 (St./Ctp.)
15-12-2006 12,5

Broj: X-K-05/02

Sarajevo, 17.11.2006. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudaca Richard Gebelein-a, kao predsjednika vijeća, Dragomira Vukoje i Georges Reniers-a kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog suradnika Šanina Bogunića kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv optuženika Dragana Čovića, Mate Tadića, Joz Ivankovića-Lijanovića, Mladena Ivankovića-Lijanovića, Jerke Ivankovića-Lijanovića, Slave Ivankovića-Lijanovića i Zdravka Lučića, zbog kaznenog djela organizirani kriminal iz članka 250. Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine, u svezi sa kaznenim djelima: zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz članka 358. stavak 3. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (Sl. novine FBiH, broj 43/98), davanje mita iz članka 363. KZ FBiH (Službene novine FBiH 43/98), davanje dara i drugih oblika koristi iz članka 218. KZ BiH, zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz članka 220. stavak 3. KZ BiH, zloupotreba ovlasti u gospodarstvu iz članka 259. stavak 2. KZ FBiH (Službene novine FBiH broj 43/98), krivotvorenje isprave iz članka 351. stavak 3. KZ FBiH (Službene novine FBiH broj 43/98), porezna utaja iz članka 272. stavak 2. KZ FBiH (Službene novine FBiH broj 43/98), odlučujući o optužnici Tužiteljstva Bosne i Hercegovine broj KT-277/04 od 2.3.2005. godine, koja je potvrđena od strane ovog Suda dana 10.3.2005. godine, a na glavnoj raspravi izmijenjena dana 19.9.2006. godine, nakon javne, usmene i glavne rasprave, u nazočnosti tužitelja Tužiteljstva Bosne i Hercegovine Jonathan Ratel-a, svih optuženika i njihovih branitelja Josipa Muselimovića, Zarka Bujića, Nikice Gržića, Nade Dalipagić, Maria Bogdanovića i Tomislava Ljubića, dana 17.11.2006. godine donio je i javno objavio

PRESUDA

OPTUŽENICI:

1. **DRAGAN ČOVIĆ**, sin Franje, rođen 20.8.1956. godine u Mostaru, nastanjen u ul. Akademika Zovke br. 12/III, Mostar, po nacionalnosti Hrvat, državljanin BiH i Republike Hrvatske, JMBG 2008956150033.
2. **MATO TADIĆ**, sin Nike i majke Kaje rođ. Ugljarević, rođen 15.8.1952. godine u Brčkom, nastanjen u ul. Vukšić Donji 64, Distrikt Brčko, privremeni boravak u ul. Muhameda Hadžijahića 43, Sarajevo, po nacionalnosti Hrvat, državljanin BiH i Republike Hrvatske, JMBG 1508952181529.

3. **JOZO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ**, sin Stipe i majke Blagice rođ. Mikulić, rođen 29.11.1962. godine u Kočerinu, općina Široki Brijeg, nastanjen u ul. Ive Pilara 9, Trn, Široki Brijeg, po nacionalnosti Hrvat, državljanin BiH i Republike Hrvatske, JMBG 2911962152384.
4. **MLADEN IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ**, sin Stipe i majke Blagice rođ. Mikulić, rođen 22.8.1960. godine u Selištu, općina Tomislavgrad, nastanjen u ul. Trnska c. 173, Široki Brijeg, po nacionalnosti Hrvat, državljanin BiH i Republike Hrvatske, JMBG 2208960152406.
5. **JERKO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ**, sin Stipe i majke Blagice rođ. Mikulić, rođen 15.11.1969. godine u Kočerinu, općina Široki Brijeg, nastanjen u ul. Trn bb, Široki Brijeg, po nacionalnosti Hrvat, državljanin BiH i Republike Hrvatske, JMBG 1511969152388.
6. **SLAVO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ**, sin Stipe i majke Blagice rođ. Mikulić, rođen 30.11.1957. godine u Kočerinu, općina Široki Brijeg, nastanjen u ul. Trn bb, Široki Brijeg, po nacionalnosti Hrvat, državljanin BiH i Republike Hrvatske, JMBG 3011957152387.
7. **ZDRAVKO LUČIĆ**, sin Ive i majke Marinke rođ. Jakić, rođen 14.2.1957. godine u Živinicama, nastanjen u ul. Mostarska 2, Sarajevo, po nacionalnosti Hrvat, državljanin BiH i Republike Hrvatske, JMBG 1402957172185.

I

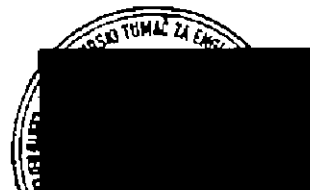
Optuženik Dragan Čović

Pod točkom 3. izmijenjene optužnice

KRIV JE

Što je:

Nakon što je dana 23.6.2000. godine donesen nezakoniti upravni akt broj 01-16-2632/00 sa pečatom Ministarstva financija Federacije BiH i faksimilom potpisa Dragana Čovića, Dragan Čović, postupajući u svojstvu ministra financija Federacije BiH, povredom članka 31, 32. i 33. Zakona o vanjskotrgovinskoj politici BiH (Službeni glasnik BiH, broj 7/98), zloupotrijebio svoj službeni položaj nevršenjem svoje službene dužnosti, na način da nije povukao navedeni nezakonito doneseni akt broj 01-16-2632/00

od 23.6.2000. godine, kojim je izneseno mišljenje da se na strojno iskošteno pileće meso ne primjenjuje Odluka Vijeća Ministara BiH o primjeni Odluke o određivanju proizvoda za koje se pri njihovom uvozu u 1999. godini plaća posebna pristojba i o visini te pristojbe u 2000. godini (Službeni glasnik BiH, broj 17/00), a koja Odluka je donesena na osnovu navedenog Zakona o vanjskotrgovinskoj politici BiH (Službeni glasnik BiH, broj 7/98), izmijenjena i dopunjena (Službeni glasnik BiH, broj 15/99), a kasnije produžavana u istovjetnom tekstu i to od strane Visokog predstavnika u BiH dana 30.3.2000. godine (Službeni glasnik BiH, broj 11/00) i od strane Vijeća Ministara BiH dana 27.6.2000. godine (Službeni glasnik BiH, broj 17/00), dana 15.12.2000. godine (Službeni glasnik BiH, broj 36/00), dana 30.6.2001. godine (Službeni glasnik BiH, broj 15/01), dana 30.12.2001. godine (Službeni glasnik BiH, broj 33/01), pa protivno upozorenju upućenom od strane zamjenika direktora Carinske uprave Federacije BiH Fuada Kasumovića 0902 Broj: D-7108 od dana 25.7.2000. godine svim carinamicama i između ostalih i Federalnom Ministarstvu financija, u kojem se navodi da je navedena problematika u nadležnosti institucija države BiH, odnosno Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, a sa kojim upozorenjem je optuženik Dragan Čović i upoznat, i protivno upozorenju ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Mirsada Kurtovića broj: 01-445/00 od 28.7.2000. godine, u kojem se navodi da se smatra neophodnim da se stavi van snage predmetno tumačenje Federalnog ministarstva financija i izda nalog svim carinamicama na području Federacije BiH da po službenoj dužnosti izvrše naknadnu naplatu nenaplaćenih posebnih taksi, nakon čega se direktor Carinske uprave Federacije BiH Filip Anđrić, po dobijanju naprijed navedenog dopisa broj 01-445/00 od 28.7.2000. godine Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, obratio aktom 0901 broj D-7448 od 03.8.2000. godine federalnom ministru financija, u kojem od optuženika Dragana Čovića u svojstvu federalnog ministra financija traži da se ovaj očituje o aktu Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, na koja optuženik Dragan Čović nikada nije dao odgovor, pa se postupak carinjenja robe poduzeća „Lijanovići“ d.o.o. i MI „Lijanovići“ d.o.o, na način da se prilikom utvrđivanja visine carinskog duga ne obračunava posebna taksa, nastavio sve do 5.4.2002. godine kada tadašnji direktor Carinske uprave Federacije BiH, Slavko Sikirić, aktom 0901 broj 16-8-3180-2/02 od 5.4.2002. godine stavlja van snage ranija tumačenja i postupanja u pogledu predmetne problematike, te nalaže naplatu posebnih taksi, a koju poduzeća „Lijanovići“ d.o.o. i MI „Lijanovići“ d.o.o. do tada nisu plaćala usljed primjene nezakonitog upravnog akta Federalnog ministarstva financija broj 01-16-2632/00 od 23.6.2000. godine, a čija visina je do tog trenutka iznosila 1.856.878,00 KM, za koji iznos je oštećen proračun Federacije BiH i neizravno BiH.

Dakle, kao službena osoba u svojstvu ministra financija Federacije BiH, zloupotrijebio svoj položaj nevršenjem svoje službene dužnosti na način da ni nakon upozorenja zamjenika direktora Federalne carinske uprave Fuada Kasumovića i upozorenja ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Mirsada Kurtovića nije stavio van snage nezakoniti upravni akt broj 01-16-2632/00 od 23.6.2000. godine sa pečatom Ministarstva financija BiH i faksimilom potpisa Dragana Čovića, te je na taj način pribavljena imovinska korist preko 10.000,00 KM za poduzeće „Lijanovići“ d.o.o. i MI „Lijanovići“ d.o.o, i to u iznosu od 1.856.878,00 KM, čime je u navedenom iznosu nanesena šteta Federaciji BiH,

čime je pod točkom 3. izmijenjene optužnice počinio kazneno djelo zloupotreba položaja ili ovlasti iz članka 358. stavak 3. Kaznenog zakona Federacije BiH (Službene novine FBiH 43/98)

pa ga Sud, uz primjenu odredbi članka 33, 34, 36, 37. i 40. Kaznenog zakona FBiH (Službene novine FBiH 43/98)

OSUĐUJE

Na kaznu zatvora u trajanju od **5 (PET) godina**.

II

Na osnovu članka 284. točka c) Zakona o kaznenom postupku BiH

Optuženici: Jozo Ivanković-Lijanović, Slavo Ivanković-Lijanović, Mladen Ivanković-Lijanović, Jerko Ivanković-Lijanović, Dragan Čović, Mato Tadić i Zdravko Lučić

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

Da su

Tijekom 2000. godine u namjeri da ishode donošenje nezakonitih upravnih akata s ciljem da se njihovom primjenom ishodi nezakonita primjena carinskih i drugih propisa kako bi na taj način izbjegli plaćanje posebnih pristojbi-prelevmana prigodom uvoza robe u BiH za svoja poduzeća "Lijanovići" d.o.o. i MI "Lijanovići" d.o.o. optuženici Jozo Ivanković-Lijanović, Slavo Ivanković-Lijanović, Mladen Ivanković-Lijanović i Jerko Ivanković-Lijanović, kao i njihovi vlasnici poduzeća "Lijanović" d.o.o. i MI "Lijanović" d.o.o. u svojstvu

ovlaštenih službenih osoba, optuženik Jerko Ivanković-Lijanović u svojstvu direktora poduzeća "Lijanović" d.o.o. u razdoblju od 5.4.2001. godine do 5.3.2002. godine, a optuženik Slavo Ivanković-Lijanović u svojstvu direktora poduzeća "Lijanović" d.o.o. od 5.3.2002. godine te optuženici Slavo Ivanković-Lijanović, Mladen Ivanković-Lijanović, Jozo Ivanković-Lijanović kao članovi Nadzornog odbora u razdoblju od 3.4.2000. do 24.12.2001. godine, optuženici Jozo Ivanković-Lijanović, Mladen Ivanković-Lijanović, Jerko Ivanković-Lijanović kao članovi Nadzornog odbora u razdoblju od 24.12.2001. do 26.11.2002. godine, optuženici Mladen Ivanković-Lijanović, Jerko Ivanković-Lijanović, Jozo Ivanković-Lijanović kao članovi Nadzornog odbora u razdoblju od 26.11.2002. do 21.1.2004. godine, optuženik Jerko Ivanković-Lijanović i optuženik Jozo Ivanković-Lijanović kao članovi Nadzornog odbora od 21.4.2004. godine, podstrekavali su i dogovorili se sa optuženikom Draganom Čovićem, da će optuženik Dragan Čović zloupotrebom i prekoračenjem granica svojih službenih dužnosti ministra financija u Federalnom ministarstvu financija donijeti nezakonite upravne akte - mišljenja i tumačenja o primjeni carinskih i drugih propisa prema nadležnoj Carinskoj upravi FBiH, da bi primjenom mišljenja i tumačenja od strane nadležnih carinskih organa, optuženici Jozo Ivanković-Lijanović, Slavo Ivanković-Lijanović, Mladen Ivanković-Lijanović i Jerko Ivanković-Lijanović za svoja poduzeća izbjegli plaćanje posebnih taksi-prelevmana, i da nezakonite akte neće povući sve do izmjene propisa i odluka na koje se doneseni akti odnose, a zatim su tijekom 2003. godine optuženici Jozo Ivanković-Lijanović, Slavo Ivanković-Lijanović, Mladen Ivanković-Lijanović i Jerko Ivanković-Lijanović u namjeri da ishode pozitivne presude po podnesenim tužbama protiv upravnih akata Carinske uprave FBiH i Federalnog ministarstva finansija u korist svojih poduzeća s ciljem da u korist svojih poduzeća izbjegnu plaćanje posebnih pristojbi-prelevmana podstrekavali i dogovorili se sa optuženikom Zdravkom Lučićem i Zoranom Nikolićem da će organizirati davanje mita sucima Vrhovnog suda Federacije BiH koji su nadležni da vode predmete po njihovim tužbama na konačne upravne akte, a zatim tijekom iste 2003. godine optuženici Jozo, Slavo, Mladen i Jerko Ivanković-Lijanović u namjeri da ishode poništavanje pravomoćnih odluka Vrhovnog suda Federacije BiH po njihovim tužbama po apelacijama pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine, s ciljem da izbjegnu plaćanje posebnih pristojbi-prelevmana, ponudili su optuženiku Mati Tadiću, predsjedniku Ustavnog suda BiH, mito u iznosu od 200.000 Eura, te su podstrekavali i dogovorili se sa optuženikom Matom Tadićem da im pomogne davanjem pravnih naputaka kako i po kojem osnovu da podnesu apelaciju pred Ustavnim sudom BiH i da im pomogne da se predmeti u kojima će podnijeti apelacije zasigurno uzmu u rad prioritarno u odnosu na druge predmete i da zasigurno imaju pozitivan ishod pred Ustavnim

sudom BiH, pa su tako zajedno, na temelju opisanih dogovora, optuženici Jozo Ivanković-Lijanović, Jerko Ivanković-Lijanović, Mladen Ivanković-Lijanović, Slavo Ivanković-Lijanović, Dragan Čović, Mato Tadić i Zdravko Lučić međusobno se udružili za počinjenje kaznenih djela zloupotrebe položaja ili ovlasti, nesavjestan rad u službi, davanje dara i drugih oblika koristi propisanih Kaznenim zakonom Federacije i Kaznenim zakonom Bosne i Hercegovine, u svemu postupajući kao organizirana grupa ljudi u smislu članka 1. točka 17. Kaznenog zakona BiH.

Čime bi:

Optuženici Jozo Ivanković-Lijanović, Slavo Ivanković-Lijanović, Mladen Ivanković-Lijanović, Jerko Ivanković-Lijanović, Dragan Čović, Mato Tadić i Zdravko Lučić, počinili kazneno djelo organizirani kriminal iz članka 250. Kaznenog zakona BiH.

III

Pod točkom 1. izmijenjene optužnice

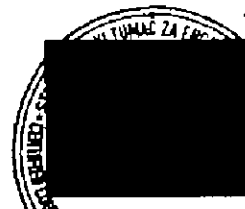
Optuženici JOZO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, JERKO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, MLADEN IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, SLAVO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, DRAGAN ČOVIĆ – zajedno

Na osnovu članka 284. točka c) Zakona o kaznenom postupku BiH

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

da su

Po prethodnom dogovoru sa Draganom Čovićem optuženici Jozo, Jerko, Slavo i Mladen Ivanković-Lijanović, kao vlasnici poduzeća "Lijanović" d.o.o. i MI "Lijanović" d.o.o., s ciljem da ishode donošenje nezakonitog upravnog akta, uputili dopis u ime poduzeća "Lijanović" d.o.o. i MI "Lijanović" d.o.o. od 21.2.2000. godine u kojem traže od Carinske uprave FBiH pojašnjenja u svezi sa svrstavanjem pilećeg separata i traže da se uvede nova tarifna oznaka "ex" i izdvajanje od naplate posebne takse, nakon čega je po prethodnom dogovoru Dragan Čović zloupotrijebio ovlaštenja ministra financija, s ciljem da poduzećima optuženih Lijanovića omogući izbjegavanje plaćanja posebnih taksi-prelevmana, te je zatražio usmeno od Carinske uprave FBiH, odnosno direktora Filipa Andrića, da Federalnom ministarstvu finansija u svezi sa dogovorenim zahtjevom optuženih Lijanovića uputi upit radi davanja pojašnjenja i hitnih smjernica u primjeni zakonskih propisa da li se na strojno iskošteno meso peradi naplaćuju posebne takse, nakon čega je optuženik

Dragan Čović, tumačeći Odluku o određivanju proizvoda za koje se po njihovom uvozu plaća posebna pristojba, prekoračio granice svoje službene dužnosti na način da je donio i potpisao akt broj 01-16-2632/00 od dana 23.6.2000. godine, kojim je dao Carinskoj upravi FBiH obvezujuće mišljenje da se na strojno iskošteno pileće i pureće meso i kožice namijenjene za proizvodnju ne primjenjuju odredbe navedene Odluke, postupajući protivno Zakonu o vanjskotrgovinskoj politici BiH (Službeni glasnik BiH 7/98), prema kojem kontrolu nad primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo vanjske trgovine, a Vijeće ministara donosi podzakonske akte i druge propise na osnovu ovog zakona na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine BiH, kao i propisuje primjenu zaštitnih mjera, čiji prijedlog sačinjava Ministarstvo vanjske trgovine BiH uz pribavljeno mišljenje entiteta, te postupajući protivno Odluci o određivanju proizvoda za koje se pri njihovom uvozu u 1999. godini plaća posebna taksa i o visini te takse (Službeni glasnik BiH 2/99, 10/99, 15/99, 8/00, 17/00, 36/00, 15/01, 33/01 i 17/02) Vijeća ministara, čije je važenje produžio visoki predstavnik za BiH do 30.6.2000. godine prema kojoj se posebna taksa plaća pri uvozu proizvoda na carinsko područje BiH bez obzira na zemlju njihovog podrijetla s ciljem ujednačavanja uvjeta trgovanja domaćim poljoprivredno-prehrambenim proizvodima na tržištu BiH sa uvoznim proizvodima, postupajući protivno Zakonu o carinskoj tarifi BiH (Službeni glasnik BiH br.1/98, 21/02) prema kojem se carinske i ostale uvozne pristojbe naplaćuju na robu koja se uvozi, unosi ili prima u carinsko područje BiH po stopama određenim u Carinskoj tarifi koja je sastavni dio ovog zakona, u kojoj su do travnja 2002. godine postojale samo dvije tarifne oznake u koje su se svrstavale sve kategorije smrznutog isječenog mesa kokoši i ćurki i to: od kokošaka domaćih 0207 14 00 00- isječeni komadi i otpaci, smrznuti i od ćurki 0207 27 00 00- isječeni komadi i otpaci, smrznuti, te se svaka uvezena roba mora svrstati u jednu od tarifnih oznaka nomenklature robe, pa se ne može ni dovoditi u pitanje kako svrstati „pileći separat”, a u slučajevima gdje se smatra da je potrebno dodatno rasčlanjivanje robe, ono će se zasnivati na odluci donesenoj od strane Vijeća ministara, nakon čega je optuženik Dragan Čović izdao naredbu djelatnicima protokola u Federalnom ministarstvu financija u suprotnosti sa Uredbom o uredskom poslovanju organa uprave i službi za upravu u Federaciji BiH (Službeni glasnik FBiH 20/98, 49/98 i 5/00) da se za akt broj 01-16-2632/00 od dana 23.6.2000. godine u djelovodnom protokolu unaprijed rezervira broj protokola, pa je pod rukopisno upisanim brojevima prijenosa umjesto broja akta “16” upisano “49”, a sa istim osnovnim brojem 2632, što je broj drugog akta: 01-49-2632/00 izdanog na isti dan, 23.6.2000. godine od strane optuženika Dragana Čovića kojim daje suglasnost za nazočnost predstavniku Carinske uprave FBiH na razgovorima o parafiranju ugovora, te je u rubrici “Predmet”ostavljeno polje prazno, nakon čega su po

zahtjevima optuženih Lijanovića za carinjenje robe ovlaštene službe carinske uprave primjenjujući nezakoniti akt koji im je izdao optuženik Dragan Čović u razdoblju od lipnja 2000. do travnja 2002. godine oslobodili poduzeća "Lijanović" d.o.o. i MI "Lijanović" d.o.o. plaćanja pripadajućih posebnih taksi-prelevmana na deklariranu uvezenu količinu pilećeg separata u navedenom razdoblju, te su optuženi Lijanovići na opisani način izbjegli plaćanje posebnih taksi-prelevmana u ime svojih poduzeća te ostvarili protivpravnu imovinsku korist, od toga korist za poduzeće "Lijanovići" d.o.o. u iznosu od 120.000,00 KM i MI "Lijanovići" d.o.o u iznosu od 1.736.878,00 KM, a za koji iznos su istovremeno oštetili proračun Federacije BiH i neizravno proračun Bosne i Hercegovine u pripadajućem dijelu iz naznačene vrste prihoda,

Čime bi optuženici Jozo, Jerko, Slavo i Mladen Ivanković-Lijanović kao i optuženik Dragan Čović počinili kazneno djelo zloupotrebe položaja ili ovlasti iz članka 358. stavak 3. KZ FBiH (Službene novine FBiH 43/98).

Pod točkom 2. izmijenjene optužnice

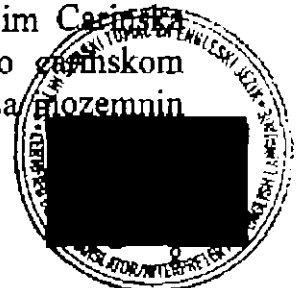
Optuženici JOZO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, JERKO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, MLADEN IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, SLAVO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, DRAGAN ČOVIĆ – zajedno

Na osnovu članka 284. točka c) Zakona o kaznenom postupku BiH

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

Da su

Po prethodnom dogovoru sa optuženikom Draganom Čovićem optuženici Jozo, Jerko, Slavo i Mladen Ivanković-Lijanović i optuženik Dragan Čović s ciljem da ishode donošenje nezakonitog upravnog akta, uputili dopis u ime poduzeća "Lijanović" d.o.o. i MI "Lijanović" d.o.o. od 20.3.2000. godine kojim od Carinske uprave FBiH traže izjašnjenje u svezi sa carinskim postupkom u odnosu na „specifične preradbene poslove“, nakon čega je po prethodnom dogovoru optuženik Dragan Čović zloupotrijebio ovlaštenja ministra financija, s ciljem da poduzećima optuženih Lijanovića omogući izbjegavanje plaćanja posebnih taksi-prelevmana u tzv. specifičnim preradbenim poslovima, te je zatražio usmeno od Carinske uprave FBiH, odnosno direktora Filipa Andrića, da Federalnom ministarstvu finansija u svezi sa dogovorenim zahtjevom optuženih Lijanovića uputi upit kojim Carinska uprava FBiH od optuženika Dragana Čovića traži mišljenje o carinskom postupku po osnovu Ugovora o dugoročnoj poslovnoj suradnji sa inozemnim

partnerom na način da se odvojeno carine sirovine, a odvojeno usluge, nakon čega je optuženik Dragan Čović, tumačeći carinske propise u svezi sa carinskim postupkom po osnovu Ugovora o dugoročnoj poslovnoj saradnji sa inozemnim partnerom, prekoračio granice svoje službene dužnosti na način da je donio i potpisao akt broj 01-16-2631/00 od dana 23.6.2000. godine kojim je dao Carinskoj upravi FBiH obvezujuće mišljenje da se može omogućiti provedba carinskog postupka temeljem Ugovora o dugoročnoj suradnji na način naveden u dopisu, čime je postupio protivno odredbi članka III.1. Ustava BiH, prema kojoj su pitanja vanjskotrgovinske politike i carinske politike u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine, postupajući protivno Zakonu o vanjskotrgovinskoj politici BiH (Službeni glasnik BiH 7/98), prema kojem izuzetno resorna ministarstva entiteta, uz saglasnost Ministarstva vanjske trgovine BiH, mogu izdati odobrenje da se izvrši izvozno uvozno carinjenje robe i bez prelaska carinske crte, ako je zaključen ugovor sa stranim licem i ako se smanjuju troškovi transporta robe, s tim da je dugoročna proizvodna suradnja poseban instrument kojim se podrazumijeva svaki dugoročni ugovorni odnos u trajanju od najmanje tri godine između domaćeg pravnog lica koje obavlja proizvodne aktivnosti u BiH i stranog pravnog lica, koje se tiče razvitka, uvođenja proizvodnje, proizvodnje i uzajamnog snabdijevanja proizvodima i njihovim sastavnim dijelovima, s tim da vrijednost roba izvezenih na osnovu ugovora iz dugoročne proizvodne suradnje mora biti najmanje jednaka vrijednosti roba uvezenih na osnovu istog ugovora, dakle ne postoje posebne carinske procedure za uvoz i izvoz roba naslovljene kao procedure po osnovu ugovora o dugoročnoj proizvodnoj suradnji sa inozemnim partnerom, postupajući protivno Zakonu o carinskoj politici BiH (Službeni glasnik BiH 21/98, 34/00 i 10/02) prema kojem je procedurom privremenog izvoza dopušteno da se roba iz BiH privremeno izveze iz carinskog područja BiH kako bi prošla proces obrade, odnosno da se proizvodi koji nastanu u tim procesima stave u slobodan promet, a po povratku robe uvozne pristojbe se plaćaju na troškove procesa obrade, materijal, komponente i slične stavke koje su ugrađene u robu, s tim da se rješenje za privremeni uvoz ili privremeni izvoz izdaje na zahtjev osobe koja koristi robu ili osobe koja je poduzela korake da ona bude korištena, pa je tako optuženik Dragan Čović neutemeljeno dao tumačenje da se može omogućiti provođenje carinskog postupka po osnovu ugovora o dugoročnoj poslovnoj suradnji sa inozemnim partnerom na način da se odvojeno carine sirovine, a odvojeno rad tj. na način koji važi za poslove vanjske obrade, nakon čega je izdao naredbu djelatnicima protokola u suprotnosti sa Uredbom o uredskom poslovanju organa uprave i službi za upravu u Federaciji BiH (Službeni glasnik FBiH 20/98, 49/98 i 5/00) da se za akt broj 01-16-2631/00 od dana 23.6.2000. godine u djelovodnom protokolu unaprijed rezervira broj protokola, pa je pod rukopisno upisanim

brojevima prenosa "16" i osnovnim brojem . 2631 u rubrici "Predmet" ostavljeno polje prazno, nakon čega su, po zahtjevima optuženih Lijanovića za carinjenje robe, ovlaštene službe carinske uprave FBiH primjenjujući nezakoniti akt koji im je izdao optuženik Dragan Čović u razdoblju od lipnja 2000. do travnja 2002. godine oslobodili poduzeća "Lijanović" d.o.o. i MI "Lijanović" d.o.o. plaćanja pripadajućih posebnih taksi-prelevmana na deklariranu uvezenu količinu mesnih prerađevina u navedenom razdoblju, te su optuženi Lijanovići na opisani način izbjegli plaćanje posebnih taksi-prelevmana u ime svojih poduzeća te ostvarili protivpravnu imovinsku korist, za poduzeće "Lijanović" d.o.o. u iznosu od 9.152.289,17 KM i MI "Lijanović" d.o.o. u iznosu od 27.701.109,09 KM, a za koji iznos je istovremeno oštećen proračun Federacije BiH i neizravno proračun Bosne i Hercegovine u pripadajućem dijelu iz naznačene vrste prihoda.

Čime bi optuženici Jozo, Jerko, Slavo i Mladen Ivanković-Lijanović kao i optuženik Dragan Čović počinili kazneno djelo zloupotrebe položaja ili ovlasti iz članka 358. stavak 3. KZ FBiH (Službene novine FBiH 43/98).

Pod točkom 3. izmijenjene optužnice

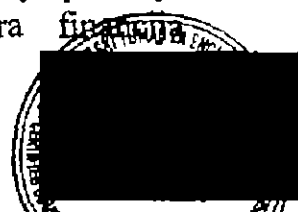
Optuženici JOZO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, JERKO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, MLADEN IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, SLAVO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ – zajedno

Na osnovu članka 284. točka c) Zakona o kaznenom postupku BiH

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

Da su

Nakon što je optuženik Dragan Čović po prethodnom dogovoru sa optuženicima Jozom Ivankovićem-Lijanovićem, Jerkom Ivankovićem-Lijanovićem, Slavom Ivankovićem-Lijanovićem i Mladenom Ivankovićem-Lijanovićem na način opisan pod točkama 1. i 2. donio nezakonite upravne akte i nakon što su optuženici Jozo, Jerko, Slavo i Mladen Ivanković-Lijanović primjenom tih akata izbjegli plaćanje posebnih taksi-prelevmana kako je to opisano u tački 1. i 2. izmijenjene optužnice, optuženik Dragan Čović je po istom prethodnom dogovoru sa optuženicima Jozom Ivankovićem-Lijanovićem, Jerkom Ivankovićem-Lijanovićem, Slavom Ivankovićem-Lijanovićem i Mladenom Ivankovićem-Lijanovićem tijekom 2000. godine, s ciljem da optuženim Lijanovićima omogući i nadalje da izbjegavaju plaćanje posebnih taksi-prelevmana, postupajući u svojstvu ministra finansija

Federalnog ministarstva financija, povredom zakona, propuštanjem dužnosti nadzora, očito nesavjesno postupao u vršenju dužnosti, na način da nije povukao nezakonite akte broj: 01-16-2632/00 od dana 23.6.2000. godine i broj 01-16-2631/00 od dana 23.6.2000. godine koje je donio po prethodnom dogovoru sa optuženicima Jozom Ivankovićem-Lijanovićem, Jerkom Ivankovićem-Lijanovićem, Slavom Ivankovićem-Lijanovićem i Mladenom Ivankovićem-Lijanovićem, protivno upozorenjima upućenim od strane zamjenika direktora Carinske uprave FBiH Fuada Kasumovića broj: 0902 D-7108 od dana 25.7.2000. godine svim Carinarnicama i između ostalih i Federalnom ministarstvu financija, u kojem se navodi da je navedena problematika u nadležnosti institucija države Bosne i Hercegovine odnosno Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, a sa kojim je optuženik Dragan Čović bio upoznat, i upozorenja ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Mirsada Kurtovića broj: 01-445/00 od dana 28.7.2000. godine u kojem se navodi da se smatra neophodnim da se stave van snage tumačenja Federalnog ministarstva financija i izda nalog svim carinarnicama na području Federacije BiH da po službenoj dužnosti izvrše naknadnu naplatu, nakon čega se direktor Carinske uprave FBiH Filip Andrić po dobijanju naprijed navedenog dopisa br. 01-445/00 od 28.7.2000. godine Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa obratio Federalnom ministru financija i tražio mišljenje o istom i to aktom broj: 0901-D-7448 od 3.8.2000. godine u kojem od optuženika Dragana Čovića u svojstvu federalnog ministra financija traži da se očituje o aktu Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, na koji optuženik Dragan Čović nikada nije dao odgovor, pa se postupak carinjenja robe poduzeća "Lijanović" d.o.o. i MI "Lijanović" d.o.o. na način da se prilikom utvrđivanja visine carinskog duga ne obračunava posebna taksa nastavio sve do 5.4.2002. godine, kada tadašnji direktor Carinske uprave FBiH Slavko Sikirić aktom broj: 0901 16-8-3180/02 stavlja van snage ranija tumačenja i postupanja te nalaže naplatu posebne takse, koju poduzeća "Lijanović" d.o.o. i MI "Lijanović" d.o.o. do tada nisu plaćala usljed primjene nezakonitih akata optuženika Dragana Čovića federalnog ministra financija broj 01-16-2631/00 od dana 23.6.2000. godine i broj 01-16-2632/00 od dana 23.6.2000. godine, a čija visina je do tog trenutka iznosila 38.719.276,26 KM.

Čime bi optuženici Jozo, Jerko, Slavo i Mladen Ivanković-Lijanović počinili kazneno djelo zloupotrebe položaja ili ovlasti iz članka 358. stavak 3. KZ FBiH (Službene novine FBiH 43/98).

Pod točkom 4. izmijenjene optužnice

Optuženici JOZO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, JERKO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, MLADEN IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, SLAVO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ I ZDRAVKO LUČIĆ – zajedno

Na osnovu članka 284. točka c) Zakona o kaznenom postupku BiH

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

Da su

Tijekom 2003. godine, po prethodnom međusobnom dogovoru optuženika Jozе Ivankovića-Lijanovića, Jerke Ivankovića-Lijanovića, Slave Ivankovića-Lijanovića i Mladena Ivankovića-Lijanovića, u namjeri da osiguraju pozitivan ishod postupaka po tužbama poduzeća "Lijanović" d.o.o. i MI "Lijanović" d.o.o. koje su podnijeli u upravnom postupku protiv odluka Carinske uprave FBiH i Federalnog ministarstva financija pred Vrhovnim sudom FBiH, kojima im je naložena naknadna naplata posebnih taksi-prelevmana, optuženik Jozo Ivanković-Lijanović dogovorio se sa optuženikom Zdravkom Lučićem da Zdravko posreduje u pronalaženju osobe koja će organizirati davanje mita sucima Vrhovnog suda Federacije BiH, s ciljem da u postupku pred Vrhovnim sudom FBiH usvoje tužbene zahtjeve poduzeća u vlasništvu braće Lijanovići, nakon čega je optuženik Zdravko Lučić po prethodnom dogovoru sa optuženikom Jozom Ivankovićem-Lijanovićem posredovao u pronalaženju takve osobe te je ugovorio sastanak između optuženika Jozе Ivankovića-Lijanovića i svoga prijatelja Zorana Nikolića koji je pristao da za ugovorenu novčanu naknadu koju će mu isplatiti optuženi Lijanovići posreduje u davanju mita sucima Vrhovnog suda Federacije BiH i da sudjeluje u pripravljanju pravnih podnesaka koje će koristiti korumpirani suci kako bi obrazložili svoje postupke, nakon čega je Zoran Nikolić od optuženika Jozе Ivankovića-Lijanovića u Širokom Brijegu primio iznos od ukupno 24.000 Eura i organizirao davanje mita na Vrhovnom sudu Federacije BiH preko posrednika tajnika Vrhovnog suda Federacije BiH Raifa Karića, na način da je primljeni novac predao tajniku Vrhovnog suda Federacije BiH Raifu Kariću kao predujam za suce nadležne za vođenje predmeta po tužbama Lijanovića do donošenja presude,

Čime bi optuženici Jozo, Jerko, Slavo i Mladen Ivanković-Lijanović počinili kazneno djelo davanje mita iz članka 363, u svezi sa člankom 24. KZ FBiH, a optuženik Zdravko Lučić kazneno djelo davanje mita iz članka 363. KZ FBiH (Službene novine FBiH 43/98).

Pod točkom 5. izmijenjene optužnice

Optuženici JOZO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, JERKO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, MLADEN IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, SLAVO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ I MATO TADIĆ – zajedno

Na osnovu članka 284. točka c) Zakona o kaznom postupku BiH

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

Da su

Tijekom kolovoza ili rujna 2003. godine po predhodnom međusobnom dogovoru optuženika Jozę Ivankovića-Lijanovića, Jerka Ivankovića-Lijanovića, Slave Ivankovića-Lijanovića i Mladena Ivankovića-Lijanovića u namjeri da pokrenu postupak apelacije pred Ustavnim sudom BiH protiv presuda Vrhovnog suda FBiH koje se odnose na njihova poduzeća u svezi sa obavezom plaćanja posebnih taksi-prelevmana i u namjeri da osiguraju pozitivan ishod u postupku po apelaciji pred Ustavnim sudom BiH, optuženik Jozo Ivanković-Lijanović zajedno sa djelatnicom poduzeća MI "Lijanovići" d.o.o. Zdenkom Šimunović sastao se sa optuženikom Matom Tadićem u Sarajevu te mu ponudio isplatu 200.000 Eura s ciljem da im optuženik Mato Tadić zauzvrat da pravne naputke kako i po kojem osnovu da podnesu apelaciju pred Ustavnim sudom BiH, te im osigura da se predmeti u kojima će podnijeti apelacije zasigurno uzmu u rad prioritarno u odnosu na druge predmete i da utiče da predmeti u kojima će podnijeti apelacije zasigurno imaju pozitivan ishod pred Ustavnim sudom BiH, nakon čega je optuženik Mato Tadić iskoristio svoj položaj, ugled i autoritet predsjednika Ustavnog suda BiH, te je optuženiku Jozi Ivankoviću-Lijanoviću dao pravne naputke kako i po kojem osnovu da podnesu apelacije pred Ustavnim sudom BiH, obećao da će se predmeti u kojima će podnijeti apelacije zasigurno uzeti u rad prioritarno u odnosu na druge predmete i da će zasigurno imati pozitivan ishod pred Ustavnim sudom BiH, nakon čega su optuženici Jozo Ivanković-Lijanović, Jerko Ivanković-Lijanović, Slavo Ivanković-Lijanović i Mladen Ivanković-Lijanović na temelju dobijenih naputaka do 29.9.2003. godine podnijeli ukupno deset apelacija protiv odluka Vrhovnog suda Federacije BiH sa zahtjevom da se presude ponište i obustavi izvršenje presuda, nakon čega je optuženik Mato Tadić iskoristio svoj položaj, ugled i autoritet predsjednika Ustavnog suda BiH te omogućio da podnesene apelacije budu uzete u rad prioritarno u odnosu na druge predmete, nakon čega je optuženik Mato Tadić ponovo iskoristio svoj položaj, ugled i autoritet predsjednika Ustavnog suda BiH, te je sudjelovao u radu plenarne sjednice i sudjelovao u donošenju odluke na plenarnoj sjednici održanoj dana 28.11.2003. godine, na kojoj je donesena odluka kojom se usvajaju apelacije MI "Lijanović" d.o.o. podnesene protiv

presuda Vrhovnog suda Federacije BiH zbog povrede prava iz članka II stavak 3. točka e) Ustava BiH i članka 6. stavak 1. Europske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, čime je optuženik Mato Tadić postupio protivno odredbama Poslovnika Ustavnog suda BiH i to suprotno članku 94. koji nalaže da predsjednik Suda odnosno sudac Ustavnog suda, neće sudjelovati u radu i odlučivanju o zahtjevu za pokretanje postupka, ako postoje okolnosti koje izazivaju sumnju u njegovu nepristrasnost, te se nije izuzeo iako je bio svjestan da je davanjem pravnih savjeta već doveo u sumnju svoju nepristrasnost, nakon čega su se optuženik Mato Tadić te optuženici Jozo, Jerko, Slavo i Mladen Ivanković-Lijanović po donošenju odluka od strane Ustavnog suda BiH sastali u noći između 21. i 22.12.2003. godine na nepoznatoj lokaciji u Širokom Brijegu i proslavili zajednički uspjeh pred Ustavnim sudom BiH, pri čemu je troškove boravka optuženika Mate Tadića u hotelu "Royal" u Širokom Brijegu u znak zahvalnosti za učinjenu pomoć platio optuženik Jerko Ivanković-Lijanović,

Čime bi optuženici Jozo, Jerko, Slavo i Mladen Ivanković-Lijanović počinili kazneno djelo davanje dara i drugih oblika koristi iz članka 218. KZ BiH, a optuženik Mato Tadić kazneno djelo zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz članka 220. stavak 3. KZ BiH.

Pod točkom 6. izmijenjene optužnice

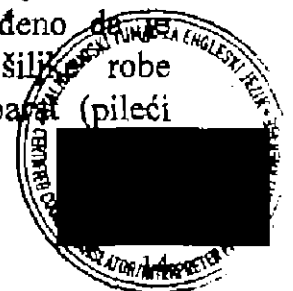
Optuženici JOZO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, JERKO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, MLADEN IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, SLAVO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ – zajedno

Na osnovu članka 284. točka c) Zakona o kaznenom postupku BiH

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

Da su

U razdoblju od lipnja 2000. do travnja 2002. godine kao vlasnici poduzeća "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega i Ml "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega koja obavljaju gospodarsku djelatnost u namjeri pribavljanja protupravne imovinske koristi za pravnu osobu u kojoj su uposleni, sastavljanjem isprava neistinitog sadržaja, prikrivanjem činjenica neistinito prikazivali stanje i kretanje sredstava i rezultata poslovanja, uskraćivali plaćanje sredstava iz poreznih i drugih fiskalnih obaveza u Federaciji BiH, na način da je uvidom u originalnu carinsku dokumentaciju utvrđeno da je poduzeće "Lijanović" d.o.o. u 1999. godini uvezlo tri pošiljke robe trgovačkog naziva pileće meso strojno iskošteno ili pileći separeti (pileći

separat je uobičajeni trgovački naziv za strojno iskošteno usitnjeno-separirano meso peradi koje se dobije u procesu iskoštavanja-odvajanja mesa od kostiju, te da se isporučuje presovano u blokove i duboko zamrznuto) preko graničnog prelaza Osoje, istu prijavilo u Carinsku ispostavu Mostar, zatim uskladištilo u carinsko skladište i istu ocarinili tek 30.6.2000. godine jer su osnivači i odgovorne osobe poduzeća braća Lijanovići još od trećeg mjeseca 1999. godine očekivali izmjenu Odluke i izdvajanje tarifne oznake 0207 14 0000 za pileće iskošteno meso od naplate posebne takse, a budući da Vijeće ministara nije mijenjalo Odluku već je u neizmijenjenom tekstu produžavalo, poduzeća u vlasništvu braće Lijanovića počinju sa slanjem upita, usljed čega su nakon dobijanja akta br. 01-16-2632/00 od dana 23.6.2000. godine od Federalnog ministra financija Dragana Čovića koji je tumačenjem naložio da nakon uvida u odredbe Odluke o određivanju proizvoda za koje se po njihovom uvozu plaća posebna pristojba da se na strojno iskošteno pileće i pureće meso i kože namijenjene za proizvodnju ne primjenjuju odredbe navedene Odluke, pa su u skladu sa tim aktom i dali upute svom zastupniku-špediteru "Interagent" d.o.o. iz Mostara da izvrši carinjenje bez plaćanja posebne takse za uvezenu količinu od 60.000 neto kilograma za koju su bili dužni platiti iznos od 120.000,00 KM budući da je visina posebne takse 2 KM/kg na način da se rubrika 36-povlastica ne popunjava, što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o carinskoj politici i Zakona o carinskoj tarifi prema kojem se u ovaj odjeljak upisuje šifra propisane zakonske osnove za oslobađanje od neplaćanja, sniženje, odnosno povećanje stope carine, pa je uvidom u originalnu carinsku dokumentaciju utvrđeno da je poduzeće MI "Lijanovići" d.o.o. tijekom 2000, 2001. i 2002. godine izvršilo uvoz 43 pošiljke trgovačkog naziva pileće meso strojno iskošteno ili pileći separat preko graničnog prelaza Gorica, istu prijavilo u Carinsku ispostavu Mostar, zatim uskladištilo u carinsko skladište, a potom istu ocarinili počevši sa 25.7.2000. pa do 29.12.2002. godine, pa su u skladu sa aktom broj: 01-16-2632/00 od dana 23.6.2000. godine od Federalnog ministra financija Dragana Čovića i dali upute svom zastupniku-špediteru "Interagent" d.o.o. iz Mostara da izvrši carinjenje bez plaćanja posebne takse za uvezenu količinu u toku 2000, 2001. i 2002. godine u ukupnoj količini 868.439,00 neto kilograma, na način da se rubrika 36-povlastica ne popunjava, što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o carinskoj politici i Zakona o carinskoj tarifi prema kojem se u ovaj odjeljak upisuje šifra propisane zakonske osnove za oslobađanje od plaćanja, sniženje, odnosno povećanje stope carine, za koju su bili dužni platiti iznos od 1.736.878,00 KM budući da se visina takse od 2 KM/kg nije mijenjala.

U razdoblju od lipnja 2000. do travnja 2002. godine kao vlasnici poduzeća "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega i MI "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega koja obavljaju gospodarsku djelatnost, u namjeri pribavljanja protivpravne imovinske koristi za pravnu osobu u kojoj su uposleni, sastavljanjem isprava neistinitog sadržaja, prikrivanjem činjenica neistinito prikazivali stanje i kretanje sredstava i rezultata poslovanja, uskraćivali plaćanje sredstava iz poreznih i drugih fiskalnih obaveza u Federaciji BiH, na način da je uvidom u originalnu carinsku dokumentaciju utvrđeno da su poduzeća "Lijanovići" d.o.o. i MI "Lijanović" d.o.o uvozili mesne prerađevine-salame iz glave 16 carinske tarife, i kao takve prijavljivali na graničnim prelazima Osoje, Gorica i Doljani, a prilikom carinjenja u Carinskoj ispostavi Mostar Carinarnice Mostar iste carinili iz glave 02 carinske tarife na način da su gotove proizvode carinili kao sirovinu-meso (goveđe, svinjsko i pileće), začine i dodatke, pri čemu nisu plaćali posebne takse suglasno važećem zakonodavstvu BiH ni za meso ni za mesne prerađevine, pa je na taj način u 2000. godini poduzeće MI "Lijanovići" d.o.o. ocarinilo 226 uvoza mesnih prerađevina za koje je podneseno 1407 JCI-a po kojima je naplaćeno 1.165.400,28 KM umjesto što je trebalo na ime carine, evidencije i posebne takse ukupan iznos od 12.872.201,68 KM te je manje obračunato pa time i manje plaćeno u iznosu od 11.706.801,40 KM, s tim da u razdoblju od 28.6.2000. do 30.6.2000. godine nakon što je optuženik Dragan Čović u svojstvu federalnog ministra financija potpisao akt broj 01-16-2631/00 od dana 23.6.2000. godine sa kojim tumačenjem nalaže da se može omogućiti provedba carinskog postupka temeljem Ugovora o dugoročnoj suradnji na način da se odvojeno carine sirovine, a odvojeno usluge, zaprimljena i ocarinjena putem 134 JCI-a 61 pošiljka mesnih prerađevina, napravljenih od pilećeg mesa, a koje su uvezene u razdoblju od 8.3.1999. do 15.12.1999. godine i koje su stajale u carinskom skladištu 15, 12, 10 ili 6. mjeseci kao neocarinjene iako je rok trajanja mesnih prerađevina 60 dana iz razloga što se ove pošiljke mesnih prerađevina napravljenih od pilećeg mesa nisu mogle cariniti kao meso i rad, a pošto nije uvezen pileći separat nego mesne prerađevine-gotov proizvod postojala je obaveza plaćanja posebne takse u iznosu od 3 KM/kg na te proizvode, što potkrijepljuje činjenicu da su Lijanovići još od trećeg mjeseca 1999. godine očekivali izmjenu Odluke i izdvajanje tarifne oznake 0207 14 0000 za pileće iskošteno meso od naplate posebne takse, pa su u skladu sa aktom Federalnog ministarstva financija i dali upute svom zastupniku-špediteru "Interagent" d.o.o. iz Mostara da izvrše carinjenje bez plaćanja posebne takse, a budući da Vijeće ministara nije mijenjalo Odluku već je u neizmijenjenom tekstu produžavalo, poduzeća u vlasništvu braće Lijanovića počinju sa slanjem upita koje je rezultiralo aktom br. 01-16-2631/00 od dana 23.6.2000. godine, pa su u 2001. godini na taj način

ocarinili 268 uvoza mesnih prerađevina za koje je podnešeno 1561 JCI-a po kojima je naplaćeno 1.555.421,42 KM umjesto što je trebalo na ime carine, evidencije i posebne takse ukupan iznos od 15.639.869,96 KM te je manje obračunato pa time i manje plaćeno u iznosu od 14.084.448,54 KM, te su u 2000. godini je na taj način ocarinili 37 uvoza za koje je podneseno 201 JCI-a po kojima je naplaćeno 270.770,36 KM umjesto što je trebalo obračunati na ime carine, evidencije i posebne takse ukupan iznos od 2.180.629,51 KM te je manje obračunato pa time i manje plaćeno u iznosu od 1.909.859,15 KM, pa je poduzeće "Lijanović" d.o.o. na gore opisani način ocarinilo 57 uvoza za koje je podneseno 248 JCI-a po kojima je naplaćeno 1.229.426,26 KM umjesto što je trebalo obračunati na ime carine, evidencije i posebne takse ukupan iznos od 2.048.228,43 KM te je manje obračunato pa time i manje plaćeno u iznosu od 818.802,17 KM, usljed čega su postupali suprotno zakonskim odredbama iz Zakona o vanjskotrgovinskoj politici BiH iz razloga što poduzeća "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega i MI "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega nisu realizirali nijedan ugovor o dugoročnoj proizvodnoj saradnji suglasno odredbama Zakona, jer su samo uvozili po osnovu takvih ugovora, a nisu ništa izvezili, mada je zakonska obveza da vrijednost izvoza bude najmanje jednaka vrijednosti uvoza, te da se kupovina sirovine i obrada te sirovine obavlja u jednoj stranoj firmi što je vidljivo iz Ugovora da se kao potpisnici za tvrtku isporučitelja mesa kao i za tvrtku prerađivača potpisuju iste strane osobe, sa istim adresama, i iz faktura sirovine i faktura rada da potječu od iste strane tvrtke, s tim da su ti ugovori sa prerađivačem bili registrirani u Federalnom ministarstvu trgovine kao ugovori o dugoročnoj proizvodnoj suradnji te o istom izdato rješenje br. 06-05-218/00 imajući u vidu da sama činjenica registracije ugovora ne podrazumijeva poseban način carinjenja, a poduzeća "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega i MI "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega nisu nikad tražila ni dobila suglasnost Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH ni odobrenje Federalnog ministarstva trgovine za uvozno-izvozno carinjenje robe bez prelaska carinske crte suglasno obvezama iz članka 9. Zakona o vanjskotrgovinskoj politici BiH, čime su prikrili činjenicu da su Ugovore o dugoročnoj poslovnoj suradnji i Ugovore o isporuci sklapali, potpisivali i registrirali isključivo radi posebnog fakturiranja sirovine i posebno rada, da bi se prilikom carinjenja moglo prijaviti meso i rad, a ne mesne prerađevine i izbjeglo plaćanje posebne takse na mesne prerađevine, usljed čega su odgovorne osobe u poduzećima "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega i MI "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega ostvarile izravnu materijalnu korist za sebe od poduzeća "Lijanović" d.o.o. u iznosu od 9.152.289,17 KM i od poduzeća MI "Lijanović" u iznosu od 29.437.987,09 KM za koji iznos su oštetili proračun, a osim toga ostvarile su i neizravnu korist jer su na tržištu BiH mogli biti konkurentniji od ostalih mesoprerađivača

koji su kod uvoza sirovina i gotovih mesnih prerađevina plaćali sve propisane uvozne dažbine, uz nespornu činjenicu da se u postojećim peradarskim kapacitetima BiH za 2-3 mjeseca može imati dovoljne količine mesa peradi uz ugovoreni plasman.

Čime bi optuženici Jozo, Jerko, Slavo i Mladen Ivanković-Lijanović počinili kazneno djelo zloupotreba ovlasti u gospodarstvu iz članka 259. stavak 2. KZ FBiH (Službene novine FBiH broj 43/98)

Pod točkom 7. izmijenjene optužnice

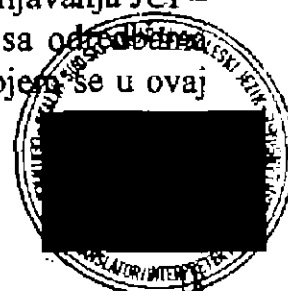
Optuženici JOZO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, JERKO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, MLADEN IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, SLAVO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ – zajedno

Na osnovu članka 284. točka c) Zakona o kaznenom postupku BiH

OSLOBADAJU SE OD OPTUŽBE

Da su

U razdoblju od lipnja 2000. do travnja 2002. godine kao vlasnici poduzeća "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega i MI "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega veći broj lažnih JCI isprava koje se odnose na carinjenje pilećeg separata upotrijebili kao prave na način da su davanjem uputa svom zastupniku-špediteru "Interagent" d.o.o. iz Mostara dopisom br. 07-483/99 od dana 27.12.1999. godine kojim dostavljaju dispozicije za carinjenje pilećeg separata iz razloga što su svu robu koja se odnosila na tarifni broj 0207.14.0000 poduzeća u vlasništvu braće Lijanović tijekom 1999. godine uskladištavali, te naložili da dispozicije špediter zadrži kod sebe i ne predaje ih u postupak dok ne dobije odobrenje od poduzeća u vlasništvu braće Lijanović, nakon čega su poduzeća u vlasništvu braće Lijanović naložila carinjenje svih predmeta koji se odnose na pileći separat 25. odnosno 26.6.2000 godine, nakon što su primili dopis Carinske uprave FBiH broj: D-6107 od 23.6.2000. godine kojim se Lijanovićima dostavlja odgovor na njihov akt br. 07-235/00 od 21.2.2000. godine kojim je poduzeće "Lijanović" d.o.o. tražilo izdvajanje podgrupe za pileći separat i u pravitku tog dopisa dostavljen preslik dopisa Federalnog ministarstva financija br. 01-16-2632/00 od 23.6.2000. godine, pa su tako poduzeća Lijanović davanjem uputstava svom špediteru izvršili carinjenje bez plaćanja posebne takse na način da prilikom popunjavanja JCI – a rubriku 36-povlastica, nisu popunjavali, što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o carinskoj politici i Zakona o carinskoj tarifi prema kojem se u ovaj

odjeljak upisuje šifra propisane zakonske osnove za oslobađanje od neplaćanja, sniženje, odnosno povećanje stope carine.

U razdoblju od lipnja 2000. do travnja 2002. godine kao vlasnici poduzeća "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega i MI "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega veći broj lažnih JCI isprava koje se odnose na carinjenje mesnih preradevina upotrijebili kao prave na način da su davanjem uputa svom zastupniku-špediteru "Interagent" d.o.o. iz Mostara da izvrši carinjenje bez plaćanja posebne takse tako da prilikom uvoza mesnih preradevina-salame na graničnim prelazima Osoje, Gorica i Doljani ispune JCI sa podacima iz glave 16 carinske tarife, carinjenje robe prema stanju u trenutku prelaska iste preko carinske crte, odnosno carinio se gotov proizvod, a prilikom carinjenja u Carinskoj ispostavi Mostar Carinarnice Mostar iste carinili iz glave 02 carinske tarife na način da su popunjavali nove JCI u kojima su jednom JCI deklaracijom carinili meso (goveđe, svinjsko i pileće) od kojih je proizvod napravljen, a drugom JCI deklaracijom rad koji je utrošen za proizvodnju istog proizvoda, pri čemu nisu plaćali posebne takse suglasno važećem zakonodavstvu BiH niti za meso niti za mesne preradevine.

Čime bi optuženici Jozo, Jerko, Slavo i Mladen Ivanković-Lijanović počinili kazneno djelo krivotvorenje isprave iz članka 351. stavak 3. KZ FBiH (Službene novine FBiH broj 43/98)

Pod točkom 8. izmijenjene optužnice

Optuženici JOZO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, JERKO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, MLADEN IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ, SLAVO IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ – zajedno

Na osnovu članka 284. točka c) Zakona o kaznenom postupku BiH

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

Da su

U razdoblju od lipnja 2000. do travnja 2002. godine kao vlasnici poduzeća "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega i MI "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega u namjeri da izbjegnu plaćanje posebnih taksi-prelevmana koji su propisani Odlukom o određivanju proizvoda za koje se pri njihovom uvozu u 1999. godini plaća posebna taksa i o visini te takse (Službeni glasnik BiH 2/99, 10/99, 15/99, 8/00, 17/00, 36/00, 15/01, 33/01 i 17/02) koju je donijelo Vijeće ministara BiH, na način da prilikom uvoza pilećeg separata nisu prijavili sukladno Zakonu o carinskoj politici - članak 4. točka 6, članak 19. točka 4.

pođ b) i članak 117. točke 1, 2. i 3. prema kojem postoji obveza prijavljivanja ukupnog carinskog duga u rubrici 47. JCI "obračun carine i carinskih dažbina" iz razloga što nisu primjenjivali Odluku o određivanju proizvoda za koje se pri njihovom uvozu u 1999. godini plaća posebna taksa i o visini te takse, usljed čega je ukupan dug obračunat u znatno manjem iznosu od onoga koji je trebao biti pa je na taj način izbjegnuto plaćanje posebnih taksi-prelevmana za poduzeće "Lijanović" d.o.o. u iznosu od 120.000,00 KM, a za poduzeće MI "Lijanović" u iznosu od 1.736.878,00 KM, te da isti nisu bili izuzeti od plaćanja posebnih taksi-prelevmana u skladu sa aktom br. 01-16-2632/00 od dana 23.6.2000. godine Federalnog ministra financija optuženika Dragana Čovića jer isti u svojstvu federalnog ministra financija nije bio nadležan da daje tumačenja Odluke o određivanju proizvoda za koje se pri njihovom uvozu u 1999. godini plaća posebna taksa i o visini te takse niti da odlučuje po pitanju eventualnog izuzimanja od primjene iste, već za to isključivu nadležnost ima donositelj Odluke odnosno Vijeće ministara BiH, usljed čega su neplaćanjem obveza propisanih zakonodavstvom pričinili štetu proračunu Federacije u iznosu za poduzeće "Lijanović" d.o.o. od 120.000,00 KM, a za poduzeće MI "Lijanović" u iznosu od 1.736.878,00 KM.

U razdoblju od lipnja 2000. do travnja 2002. godine, kao vlasnici poduzeća "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega i MI "Lijanović" d.o.o. iz Širokog Brijega, u namjeri da izbjegnu plaćanje posebnih taksi-prelevmana koji su propisani Odlukom o određivanju proizvoda za koje se pri njihovom uvozu u 1999. godini plaća posebna taksa i o visini te takse (Službeni glasnik BiH 2/99, 10/99, 15/99, 8/00, 17/00, 36/00, 15/01, 33/01 i 17/02) koju je donijelo Vijeće ministara BiH, na način da su prilikom uvoza mesnih prerađevina iz tarifne oznake 1601 – kobasice i slični proizvodi od mesa, odvojeno carinili meso (goveđe, svinjsko i pileće), a odvojeno rad, što je imalo za posljedicu neobračunavanje i neplaćanje posebne takse u iznosu od 3 KM/kg za uvezeni gotov proizvod-mesne prerađevine, jer je nepotrebno izračunavati iznos neplaćenih posebnih taksi za meso-sirovinu jer ono nije ni bilo predmet uvoza, te poduzeća u vlasništvu braće Lijanovići nisu bila izuzeta od plaćanja posebnih taksi u skladu sa aktom broj: 01-16-2631/00 od dana 23.6.2000. godine Federalnog ministra financija optuženika Dragana Čovića jer isti u svojstvu federalnog ministra financija nije bio nadležan da daje tumačenja Odluke o određivanju proizvoda za koje se pri njihovom uvozu u 1999. godini plaća posebna taksa i o visini te takse, već za to isključivu nadležnost ima donositelj Odluke odnosno Vijeće ministara BiH, pogotovo na način da je potpuno pogrešno primijenjeno materijalno pravo i zamijenjena teza, jer se dugoročna proizvodna suradnja ne može podvesti pod privremeni izvoz na doradu, obradu ili oplemenjivanje iz razloga što sirovina nije prethodno

uvezena i odomaćena - prošla postupak carinjenja, a primjena članka 9. Zakona o vanjskotrgovinskoj politici podrazumijeva prodaju domaće robe stranoj tvrtki-kupcu i njenu ponovnu kupnju od druge domaće tvrtke-kupca, pri čemu roba ne napušta teritorij BiH, ne prelazi granicu, uz postojanje suglasnosti državnog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa i rješenja entitetskog Ministarstva trgovine, usljed čega je ukupan dug obračunat u znatno manjem iznosu od onoga koji je trebao biti pa je izbjegnuto plaćanje obveza propisanih zakonodavstvom za poduzeće "Lijanović" d.o.o. u iznosu od 9.152.289,17 KM, a za poduzeće MI "Lijanović" u iznosu od 27.701.109,09 KM, a za koji iznos su oštetili proračun Federacije BiH.

Izbjegavanjem plaćanja posebnih taksi-prelevmana u iznosu od 38.719.276,26 KM na uvezenu i deklariranu robu, poduzeća "Lijanović" d.o.o. i MI "Lijanović" d.o.o. su na taj način umanjili ukupnu poresku osnovicu za obračun poreza na promet proizvoda i usluga, s obzirom da u poresku osnovicu ulazi i visina plaćenih posebnih pristojbi-prelevmana, čime su djelimično izbjegli plaćanje poreza dajući lažne podatke o činjenicama koje su od utjecaja na utvrđivanje iznosa ovakvih obveza.

Čime bi optuženici Jozo, Jerko, Slavo i Mladen Ivanković-Lijanović počinili kazneno djelo porezna utaja iz članka 272. stavak 2. KZ FBiH (Službene novine FBiH broj 43/98)

Na osnovu članka 195. stavak 4. ZKP BiH, Federacija Bosne i Hercegovine se kao oštećena upućuje na parnicu, a radi ostvarivanja imovinsko pravnog zahtjeva.

Na osnovu članka 188. stavak 1. ZKP BiH, optuženik Dragan Čović u pogledu osuđujućeg dijela ove presude obvezuje se nadoknaditi troškove kaznenog postupka, a o visini troškova odlučiti će se posebnim rješenjem po pribavljanju relevantnih podataka.

Na osnovu članka 189. stavak 1. ZKP BiH troškovi kaznenog postupka u oslobađajućem dijelu presude u odnosu na optužene padaju na teret proračunskih sredstava suda.

O b r a z l o ž e n j e

Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine, svojom optužnicom broj KT-227/04 od 2.3.2005. godine, koja je potvrđena dana 10.3.2005. godine, a koja je na glavnoj raspravi izmijenjena dana 19.9.2006. godine, optužilo je Dragana

Čovića da je, radnjama opisanim u izmijenjenoj optužnici, počinio kazneno djelo organizirani kriminal iz članka 250. KZ BiH u svezi sa kaznenim djelom zloupotreba položaja ili ovlasti iz članka 358. stavak 3. KZ FBiH (Službene novine Federacije BiH, broj 43/98); Matu Tadića, da je radnjama opisanim u izmijenjenoj optužnici počinio kazneno djelo organizirani kriminal iz članka 250. KZ BiH u svezi sa kaznenim djelom zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz članka 220. stavak 3. KZ BiH; Jozu Ivankovića-Lijanovića, Mladena Ivankovića-Lijanovića, Jerku Ivankovića-Lijanovića i Slavu Ivanković-Lijanovića, da su radnjama opisanim u izmijenjenoj optužnici, počinili kazneno djelo organizirani kriminal iz članka 250. KZ BiH u svezi sa kaznenim djelima: zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz članka 358. stavak 3. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (Sl. novine FBiH, broj 43/98), davanje mita iz članka 363. Kaznenog zakona FBiH (Službene novine FBiH 43/98), a u svezi sa člankom 24. Kaznenog zakona FBiH, davanje dara i drugih oblika koristi iz članka 218. Kaznenog zakona BiH, zloupotreba ovlasti u gospodarstvu iz članka 259. stavak 2. Kaznenog zakona FBiH (Službene novine FBiH 43/98), krivotvorenje isprave iz članka 351. stavak 3. Kaznenog zakona FBiH (Službene novine FBiH 43/98), porezna utaja iz članka 272. stavak 2. Kaznenog zakona FBiH (Službene novine FBiH 43/98); Zdravka Lučića da je radnjama opisanim u izmijenjenoj optužnici počinio kazneno djelo organizirani kriminal iz članka 250. KZ BiH u svezi sa kaznenim djelom davanje mita iz članka 363. Kaznenog zakona FBiH (Službene novine FBiH 43/98), temeljeći optužbu na prikupljenim dokazima u istrazi i priloženim uz optužbu, koji daju osnov za prijedlog Tužiteljstva BiH da se optuženi oglase krivim za navedena kaznena djela i da se kazne po zakonu, kod kojega zahtjeva je tužitelj ostao sve do kraja glavne rasprave.

Optuženici su se pred sucem za prethodno saslušanje ovog Suda, u nazočnosti svojih branitelja i tužitelja dana 30.3.2005. godine izjasnili da nisu krivi po svim točkama optužnice.

Branitelji svih optuženika su tijekom čitavog kaznenog postupka ostali kod stava da su njihovi branjenici nevini, te su i u završnoj riječi tražili da se isti oslobode od optužbi u nedostatku dokaza, s tim da je obrana optuženika Mate Tadića iznijela u svojoj završnoj riječi i alternativni prijedlog o odbijanju optužbe u pogledu njihovog branjenika, a u smislu članka 283. stavak 1. točka d) Zakona o kaznenom postupku BiH.

Procesna pitanja

Tijekom glavne rasprave pred ovim vijećem pojavilo se nekoliko procesnih pitanja o kojima je trebalo odlučiti.

Na ročištu održanom dana 13.9.2005. godine branitelj optuženika Mate Tadića, odvjetnik Žarko Bulić, zatražio je razdvajanje postupka u pogledu njegovog branjenika, Mate Tadića, a iz razloga što ne postoji objektivni niti subjektivni koneksitet između djela koja se optuženicima stavljaju na teret i samih optuženika, kao i zbog toga što se dokazi priloženi uz optužnicu ponajmanje odnose na njegovog branjenika, te zbog zauzetosti njegovog branjenika kao predsjednika Ustavnog suda BiH.

Istoga dana, branitelj optuženika Zdravka Lučića zatražio je razdvajanje postupka iz istih razloga zbog kojih je to tražio i branitelj optuženika Mate Tadića.

Na ročištu održanom dana 11.10.2005. godine, odvjetnik Josip Muslimović, kao prvi branitelj optuženika Dragana Čovića, pozvao se na članak 26. ZKP BiH, te postavio zahtjev za razdvajanje postupka u pogledu njegovog branjenika, a iz razloga što nisu postojali uvjeti za podizanje optužnice kada je ona podignuta, jer tada nije postojao nalaz i mišljenje vještaka financijske struke, a koji se sada nalazi u spisu, kao i zbog toga što je tužitelj Mats Matson vodio istragu i podigao optužnicu, a da nije bio izabran sukladno pravilima VSTV-a.

Na glavnoj raspravi dana 1.11.2005. godine Sud je donio Memorandum, a na osnovu članka 239. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku BiH, kojim je tužitelju priopćio da od njega očekuje da dostavi pojašnjenje optužnice koje opisuje način, mjesto i vrijeme izvršenja svih kaznenih djela koja se optuženicima stavljaju na teret. O istome je tužitelj još jednom upozoren na glavnoj raspravi dana 5.11.2005. godine.

U skladu sa ovim napucima Suda, tužitelj je na glavnoj raspravi dana 29.11.2005. godine Sudu i podnio dokument-pojašnjenje optužnice.

Odlučujući po ovim prijedlozima branitelja, Sud je došao do zaključka da su isti isticani i u prethodnim prigovorima na optužnicu, a o kojima je odlučio i sudac za prethodno saslušanje ovoga Suda.

Također, Sud je zaključio da optužnica koja je podnijeta, a i potvrđena od strane suca za prethodno saslušanje, zajedno sa pojašnjenjem tužitelja podnijetim na glavnoj raspravi dana 29.11.2005. godine, sadrži sve potrebne

elemente koje propisuje članak 227. Zakona o kaznenom postupku BiH, te je po istoj i nastavljen predmetni kazneni postupak.

Sud je također zaključio da su optužbe suštinski povezane jedna s drugom i sa svim optuženicima te bi stoga razdvajanje postupka vodilo neučinkovitosti sudskog postupka.

Na kraju, Sud je utvrdio da je imenovanje Matsa Matsona za tužitelja bilo sukladno zakonu u trenutku njegovog postavljanja, a odredbe na koje se poziva branitelj VSTV je usvojilo nakon što je on postao tužiteljem u BiH.

Na početku glavne rasprave, branitelj optuženika Mate Tadića, odvjetnik Žarko Bulić je na ročištu dana 27.10.2005. godine, u svojoj uvodnoj riječi, iznio pozivanje njegovog branjenika na imunitet koji on ima kao sudac Ustavnog suda BiH, obrazlažući to time da članak 6. stavak 2. Ustava BiH propisuje da će Ustavni sud donijeti svoja interna pravila.

Ta Pravila postupanja, u članku 99. stavak 4. propisuju odobrenje Ustavnog suda, tj. da sudac Ustavnog suda ne može biti pritvoren, niti se protiv njega može podići optužnica, bez odobrenja Ustavnog suda, što bi značilo da sudije imaju tzv. funkcionalni imunitet. Nadalje navodi da su to ustavnopravne norme kojih se ovaj Sud i Tužiteljstvo moraju pridržavati i da ta Pravila imaju snagu tzv. organskog zakona.

Sukladno svemu ovome, branitelj optuženog izjasnio se kako smatra neophodnim da Sud donese rješenje da tužitelj, sukladno članku 209. ZKP BiH traži odobrenje za kazneno gonjenje od Ustavnog suda BiH za njegovog branjenika. U suprotnom, smatra da je Sud dužan na osnovu članka 283. točka d) ZKP BiH donijeti odbijajuću presudu u pogledu optuženika Mate Tadića.

Sud je, razmatrajući ovu procesnu situaciju, došao do zaključka da u konkretnoj situaciji poziv na imunitet nije utemeljen, a koju odluku je i objavio na glavnoj raspravi dana 28.2.2006. godine u vidu procesnog rješenja.

Naime, Ustav Bosne i Hercegovine u svom članku IV stavak 3. točka j) izričito propisuje samo imunitet delegata i članova Parlamentarne skupštine BiH, koji se ne mogu pozvati na kaznenu ili građansku odgovornost u pogledu bilo kojeg čina izvršenog u okviru dužnosti u Parlamentarnoj skupštini. Time se Ustav BiH ne izjašnjava u pogledu imuniteta drugih državnih organa, osim Parlamentarne skupštine BiH.

Zakon o imunitetu Bosne i Hercegovine, proglašen odlukom Visokog predstavnika broj 38/02 od 6.10.2002. godine (Službeni glasnik BiH, broj 32/02), a koji zakon je usvojila i Parlamentarna skupština BiH (Sl. Glasnik

BiH, broj 37/03), propisuje koji se državni zvaničnici mogu pozvati na imunitet, među kojima su članovi zakonodavne vlasti BiH, Predsjedništva BiH i članovi Vlade BiH, a među kojima opet nema sudaca Ustavnog suda BiH.

Stav obrane Mate Tadića da Pravila Ustavnog suda, u kojima je člankom 99. i člankom 100. predviđen imunitet sudaca Ustavnog suda od kaznenog gonjenja, predstavljaju tzv. organski zakon, Sud nije našao utemeljenim.

Naime, Ustav Bosne i Hercegovine, u svome članku VI stavak 2 b) propisuje da će Ustavni sud BiH većinom glasova svojih sudaca usvojiti poslovnik o radu.

Međutim, poslovnik-pravila Ustavnog suda odnosi se na postupke koji su pokrenuti pred sudskim vijećem toga suda i nemaju nikakve veze sa zakonskim propisima kojima se regulira status sudaca. Unutarnja pravila svih institucija reguliraju isključivo unutarnju strukturu i raspodjelu zadaća u tom organu, kao i funkcioniranje rada unutar njega, a nemaju pravni učinak na društvenu zajednicu izvan tog organa, te time nisu pravno obvezujuća za druge državne organe i građane koji nisu stranka u postupku pred Ustavnim sudom BiH.

Istina, kako to ističe branitelj optuženika Mate Tadića, praksa je nekih europskih zemalja da ovu materiju, kao i druge oblasti iz svoga djelokruga, reguliraju na sličan način. Međutim, takve odluke, konkretno za primjer da uzmemo zakonodavstvo Republike Hrvatske, donose se u formi Ustavnog zakona, gdje je u članku 4. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske propisano da državni odvjetnik mora imati odobrenje nadležnog tijela za kazneno gonjenje sudaca Ustavnog suda Republike Hrvatske. Imunitet se u ovom slučaju predviđa i Poslovníkom o radu Ustavnog suda Republike Hrvatske člankom 5. i 6, ali u tome Poslovníku o radu izričito je navedeno da je uporište za taj imunitet prethodno navedeni Ustavni zakon o Ustavnom sudu RH, a nikako sam Poslovník Ustavnog suda. Očito je, dakle, da je samo ovom vrstom ustavnog zakona moguće regulirati pitanje imuniteta, a ne i da tu snagu može imati Poslovník o radu.

Iz navedenih razloga, Sud je odlučio da tužitelju nije potrebno da traži odobrenje za kazneno gonjenje optuženika Mate Tadića, i donio je procesno rješenje kojim je dozvoljeno dalje vođenje ovog kaznenog postupka.

Na glavnoj raspravi dana 27.10.2005. godine, tužitelj je zatražio određivanje jemstva, na osnovu članka 130. Zakona o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine, obrazlažući taj prijedlog na način da su optuženici Dragan Čović i braća Lijanovići jako utjecajne osobe i da bi u slučaju osuđujuće

presude lako mogli napustiti zemlju i time omesti ovaj kazneni postupak. Shodno tome, tužitelj je predložio određivanje mjere jemstva i to za Dragana Čovića u visini od 1 milijun KM, a za braću Lijanoviće također 1 milijun KM.

Obrana se usprotivila ovom prijedlogu, iz razloga što je smatrala da se stvari u ovom postupku ne mogu prejudicirati na takav način.

Sud je odlučio da optuženici ostaju na slobodi, te da se prijedlog za jemstvo odbija i odredio je mjeru obveznog javljanja Sudu najmanje sedam dana prije odlaska u inozemstvo za svakog optuženika, smatrajući ovu mjeru najsvrsishodnijom u datome trenutku.

Dana 19.9.2006. godine tužitelj je Sudu podnio izmijenjenu optužnicu, smatrajući da dokazi izvedeni na glavnoj raspravi ukazuju da se izmijenilo činjenično stanje izneseno u postojećoj optužnici. Izmijenjenom optužnicom tužitelj je odustao od točke 3. i točke 7. postojeće optužnice.

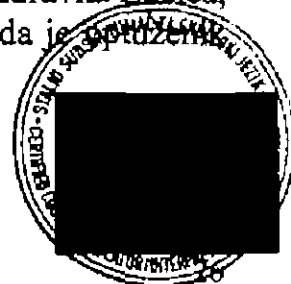
Obrana svih optuženika prigovorila je na ovakvu izmijenjenu optužnicu, smatrajući da je izmijenjenom optužnicom značajno povrijeđen objektivni i subjektivni identitet optužbe u odnosu na postojeću optužnicu, te da se kod pojedinih djela u izmijenjenoj optužnici radi o novim kaznenim djelima i shodno tome o novoj optužnici koju treba podnijeti na potvrđivanje.

Sud je odlučio da izmjene ove optužnice ne mijenjaju značajno objektivni niti subjektivni identitet optužbe, koju odluku je strankama priopćio na glavnoj raspravi dana 12.10.2006. godine.

Naime, izmjena optužnice podrazumijeva promjenu činjeničnog opisa djela u optužnici, koja ne bi smjela prouzrokovati izmjenu pravne kvalifikacije djela koja bi otežala procesni položaj optuženika.

Dakle, prvi uvjet da Sud može prihvatiti ovako izmijenjenu optužnicu jeste da se u izmijenjenoj optužnici optuženiku ni u kojem slučaju na teret ne može staviti teže kazneno djelo od onoga koje mu je ranije stavljan na teret. Kako se može primijetiti, u konkretnom slučaju radi se o činjeničnom opisu praktički istih kaznenih djela.

U pogledu izmjene činjeničnog opisa, važno je reći da u konkretnom slučaju nije došlo do povrede niti objektivnog niti subjektivnog identiteta, jer je vidljivo da su osobe kojima se na teret stavljaju predmetna kaznena djela ostale iste (subjektivni identitet), a da je u pogledu optuženika Zdravka Lučića, sukladno izvedenim dokazima, tužitelj smatrao da je dokazao da je

davanje dara izvršio prema sucima Vrhovnog suda FBiH, a ne predsjedniku Ustavnog suda BiH.

S obzirom da je u konkretnom predmetu radnja izvršenja kaznenog djela potpuno ista, samo je drugačiji objekat prema kojem je ista izvršena, a vjerovatno tijekom dokaznog postupka izvedeni dokazi su tužitelja naveli da smatra da je radnja izvršenja izvršena prema sucima Vrhovnog suda FBiH, a ne prema predsjedniku Ustavnog suda BiH, Sud je i izveo ovakav zaljučak.

Dakle, tužitelj je u konkretnom slučaju samo uskladio, odnosno precizirao činjenični opis u optužnici u skladu sa na glavnoj raspravi utvrđenim činjeničnim stanjem, što je njegovo diskreciono pravo, u skladu sa člankom 275. Zakona o kaznenom postupku BiH.

Sud je utvrdio da se u konkretnom slučaju izmijenjena optužnica kreće u granicama istih radnji i istih događaja kao u prvobitnoj optužnici, te da se izmijenjena optužnica kreće u granicama istih kriminalnih događaja koji se optuženicima stavljaju na teret.

Osim toga, Sud ionako nije bio vezan pravnom kvalifikacijom koju je u optužnici naveo tužitelj, već samo činjeničnim opisom iz optužnice, koji nije izmijenjen, već u biti samo preciziran.

Na glavnoj raspravi Sudu je prezentiran i dokaz tužiteljstva broj 53 - preslik akta broj: 01-16-2631/00 od 23.6.2006. godine.

S obzirom da se radilo o neovjerenom presliku navedenog akta a da tužitelj nije sve do kraja glavne rasprave uspio pribaviti originalni akt ili ovjereni preslik sukladno članku 274. Zakona o kaznenom postupku BiH, te da je obrana prigovorila na zakonitost ovog dokaza, Sud ovaj dokaz nije uzimao u obzir prilikom odlučivanja u ovom kaznenom predmetu.

Prilikom odlučivanja o saslušanju predloženog svjedoka tužiteljstva Želimira Repca, na osnovu medicinske dokumentacije u spisu koja govori o njegovom duševnom oboljenju, Sud je dana 25.5.2006. godine odlučio, a sa čime su se i stranke u postupku suglasile, da se, sukladno članku 273. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku BiH, na glavnoj raspravi pročita iskaz ovog svjedoka dat u istražnom postupku, s obzirom da je prema mišljenju vještaka neuropsihijatra bilo nemoguće saslušati ovog svjedoka na glavnoj raspravi.

Opća načela

Kod razmatranja i ocjene dokaza koji su izvedeni na glavnom pretresu, Sud se vodi nekim općim načelima:

Prvo, Zakon o kaznenom postupku predviđa da se svi smatraju nevinima dok se ne utvrdi njihova krivica na glavnom pretresu (članak 3. stavak 1).

Drugo, svrha sudskog postupka je da nevine osobe budu oslobođene, a da se krivci osude (članak 2. stavak 1).

Treće, na tužitelju leži odgovornost dokazivanja, izvođenjem zakonitih dokaza, krivice optuženih (članak 35. stavak 2. točka h) i članak 261).

Četvrto, ako postoji bilo kakva sumnja glede postojanja činjenica koje čine navodno kazneno djelo, donesena odluka mora ići u prilog optuženiku (članak 3. stavak 2).

Peto, kod ocjene dokaza, sud nije vezan posebnim ili formalnim dokaznim pravilima, nego samo treba osigurati da su dokazi pouzdani i pribavljeni na zakonit način (članak 15).

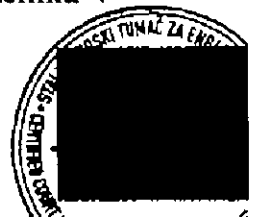
Na kraju, sud je dužan razmatrati i ocjenjivati dokaze koji idu u korist optuženiku s jednakom pažnjom kao i dokaze koji terete optuženika (članak 14.).

Izvedeni dokazi

Tijekom dokaznog postupka, od strane Tužiteljstva ispitani su sljedeći svjedoci:

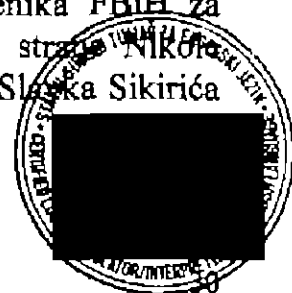
Robert Livingston, Zoran Nikolić, Filip Andrić, Danko Šulenta, Adina Selimović, Ljiljana Marijanović, Ivica Galić, Elvir Sačić, Mirsad Kurtović, Slavko Sikirić, Hadžiahmetović Azra, Anđa Ćosić, Rišljanin Rahima, Sabaheta Ljubović, Fuad Kasumović, Dragana Franković, Mira Bradara, Reuf Sokolović, Dževad Pazalja, Ivana Lovrić, Sakib Kurešepi, Trivun Dražen, Zdenka Šimunović, Zejnil Jaganjac, Mirjana Perišić, Pavlić Milan, Sadudin Kratović, Danica Šain, Vesna Filipović, kao i vještaci: Esad Bilić, Seadeta Cerić i Abid Hodžić.

Također, od strane Tužiteljstva izvedeni su i sljedeći materijalni dokazi: izjava Zorana Nikolića, zapisnik o saslušanju Zorana Nikolića, 12 stranica transkripta razgovora između Zdravka Lučića i Zorana Nikolića i 6 CD-ova, telekom evidencija sms poruka Zorana Nikolića, ugovor o zajmu na iznos od 22.000 Eura tvrtke Lijanovići Zoranu Nikoliću, potvrda na iznos od 2.000 Eura i 22.000 Eura predatih Zoranu Nikoliću od tvrtke Lijanovići, tri punomoći MI Lijanovići datih na ime Zorana Nikolića, osobni primjerak dopune žalbi od 26.8.2003. godine Zorana Nikolića, ispisi telefonskih poziva optuženika i njihovih suradnika, analitički prikaz ispisa telefonskih poziva optuženika i

njihovih suradnika, nalaz i mišljenje Seadete Cerić, Zakon o vanjskotrgovinskoj politici BiH i Zakon o carinskoj politici BiH, Odluka o određivanju proizvoda za koje se pri njihovom uvozu plaća posebna pristojba u 1999. godini i visini te pristojbe u 2000. godini, Odluka o izmjenama i dopunama (Službeni glasnik BiH br. 17/00, 15/99, 2/99), dopis od 21.2.2000. godine tvrtke Lijanovići direktoru Carinske uprave FBiH, dopis od 25.2.2000. godine Filipa Andrića Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, dopis od 14.6.2000. godine Filipa Andrića Draganu Čoviću, dopis od 23.6.2000. godine Dragana Čovića Filipu Andriću, prepiska od 4.7.2000. godine Filipa Andrića svim carinarnicama, dopis od 25.7.2000. godine Fuada Kasumovića upraviteljima carinarnica, dopis od 19.12.2001. godine Ivica Galića carinarnicama, dopis od 28.7.2000. godine Mirsada Kurtovića Ministarstvu financija FBiH, pismo direktora CU Filipa Andrića od 9.8.2000. godine upućeno ministru Kurtoviću s privijenim preslicima dopisa od 25.2.2000. godine, dopis od 20.3.2000. godine Lijanovića Carinskoj upravi FBiH, dopis od 9.6.2000. godine Ivica Galića direktoru CU FBiH, dopis Filipa Andrića od 23.6.2000. godine upućen Draganu Čoviću, odgovor Dragana Čovića od 23.6.2000. godine upućen Andriću, dopis Želimira Rebca od 5.6.2003. godine upućen upravitelju Carinarnice Mostar, odluka Ustavnog suda BiH po žalbi Lijanovića d.o.o. broj U-148/03 od 28.11.2003. godine, apelacija od 19.8.2003. godine Ustavnom sudu protiv odluke Vrhovnog suda FBiH izjavljena od Dževada Pazalje, dopune tužbi – računarska disketa i ispisi oduzeti iz stana Zorana Nikolića, dopis od 28.3.2000. godine Filipa Andrića tvrtki Lijanovići, dopis tvrtke Lijanovići upućen direktoru CU FBiH od 20.4.2000. godine, dopis od 21.7.2000. godine Filipa Andrića upravitelju carinarnice Mostar, dopis od 13.7.2000. godine Ivica Galića direktoru CU FBiH, dopis od 23.6.2000. godine Dragana Čovića Filipu Andriću, dopis od 23.6.2000. godine Filipa Andrića tvrtki Lijanovići, dopis tvrtke Lijanovići od 27.12.1999. upućen Interagentu, dopis tvrtke Interagent od 3.7.2001. godine upućen tvrtki Lijanovići, carinska dokumentacija/piletina, dopis tvrtke Interagent od 16.6.1999. godine upućen tvrtki Lijanovići, carinska dokumentacija/gotovi mesni proizvodi, Curriculum Vitae Abida Hodžića, nalaz i mišljenje vještaka Abida Hodžića, naredba o davanju imuniteta Zoranu Nikoliću od 10.9.2004. godine, izvješće od 19.8.2002. godine Carinarnice Mostar, dopis od 13.3.2003. godine Želimira Rebca upućen MI Stanić i dopis od 7.12.1999. godine Filipa Andrića Carinarnicama s priloženim tarifama, dopis od 28.10.2002. godine Želimira Rebca Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, dopis od 1.11.2002. godine Azre Hadžiahmetović Želimiru Rebcu, dopis od 8.6.2000. godine Ahmeda Smajića Premijeru FBiH Edhemu Bičakčiću i Draganu Čoviću, zabilješka koju je rukom napisao Čović i zapisnik od 7.6.2000. godine FBiH Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede

i šumarstva, dopis od 5.6.2000. godine Jage Lasića Draganu Čoviću, faksimil dopisa od 30.3.2000. godine Visokog predstavnika Mirsadu Kurtoviću, Edhemu Bičakčiću, Draganu Čoviću, Miloradu Dodiku i Novaku Kondiću, akt od 28.3.2000. godine Mirsada Kurtovića – odluka visokog predstavnika, zapisnik sa sastanka od 9.3.2000. godine između Ministarstva vanjske trgovine BiH i Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, poziv na sastanak sa priložima od 10.3.2000. godine Mirsada Kurtovića, Odluka o određivanju proizvoda na koje se pri njihovom uvozu u 1997. godini plaća posebna pristojba i o visini te pristojbe (Sl. N. FBiH 19/97), Odluka o određivanju proizvoda na koje se pri njihovom uvozu u 1997. godini plaća posebna pristojba i o visini te pristojbe (Sl. N. FBiH 31/97), dopis od 11.3.2003. godine Milenka Tošića CU FBiH, dopis od 4.7.2000. godine Filipa Andrića carinarnicama, Odluka od 5.4.2002. godine Slavka Sikirića carinarnicama, dopis od 28.9.1999. godine Dragiše Mekića CU FBiH, dopis od 21.9.1999. godine Stipe Vujevića Ministarstvu vanjske trgovine BiH, dopis od 2.12.1997. godine Ile Krezo tvrtki Lijanovići, dopis od 2.12.1997. godine tvrtke Lijanovići Ili Krezo, ugovori tvrtke Lijanovići, dopis od 9.11.2001. godine Ivica Galića CU FBiH, dopis od 7.4.2000. godine tvrtke Lijanovići Ministarstvu trgovine FBiH i odgovor od 13.4.2000. godine, dopis od 24.1.2002. godine Andrije Jurkovića CU FBiH Sektoru za sprječavanje carinskih prijevara, dopis od 10.6.2002. godine Azre Hadžiahmetović CU FBiH Sektoru za sprječavanje carinskih prijevara, dopis od 23.5.2002. godine Slavka Sikirića carinarnicama, dopis od 9.1.2002. godine Slavka Sikirića članovima stručne skupine i zapisnik od 8.1.2002. godine sa sastanka stručne skupine, prepiske Slavke Sikirića (dopis od 15.1.2002. godine Federalnom ministru trgovine, od 15.1.2002. godine Nikoli Grabovcu, od 22.3.2002. godine Nikoli Grabovcu i od 26.4.2002. godine Nikoli Grabovcu), prepiske Nikole Grabovca (dopis od 25.2.2002. godine CU FBiH, Sektoru za sprječavanje carinskih prijevara, od 30.4.2002. godine direktoru CU FBiH i od 29.4.2002. godine direktoru/zamjeniku direktora CU FBiH), dopis od 24.7.2002. godine Želimira Rebca carinarnicama Mostar i Grude, dopis od 16.7.2002. godine Šefike Hafizović kabinetu premijera, dopis od 11.6.2002. godine Rebca Grabovcu, mišljenje Tife Potogije od 15.5.2002. godine upućeno CU FBiH, Odjelu za istrage, Zakon o carinskoj službi FBiH (Sl. N. 46/00), fotodokumentacija DGS od 10.10.2001. godine, analiza Želimira Rebca, obračun uskraćenih pristojbi prilikom uvoza pilećeg separata koji je radila Carinarnica Mostar, dopis Carinarnice Novi Travnik, C.I. Kiseljak od 15.3.2001. godine – odgovor na upit upućen KRP, kontrolna izvješća Odsjeka za sprječavanje carinskih prijevara, mjesečni pregled službenika FBiH za lipanj 2000. godine, zaključak upućen 29.4.2002. godine od strane Nikole Grabovca direktoru/zamjeniku direktora CU FBiH, tumačenje Slavka Sikirića

od 22.3.2002. godine upućeno Nikoli Grabovcu sa dopisom Slavke Sikirića od 26.4.2002. godine upućenom Nikoli Grabovcu u prilogu, zapisnik sa sastanka održanog 7.6.2000. godine i obavijest od 17.3.2003. godine da pomenuti zapisnik nije zaprimljen ni zaveden u djelovodnik, dokumenti zaprimljeni od Reufa Sokolovića, dopuna žalbe od 26.8.2003. godine od strane Zorana Nikolića, žalba Ustavnom sudu BiH na odluku Vrhovnog suda FBiH u predmetu broj U-2461/02 od 24.9.2003. godine, hotelski računi iz hotela Royal i izvod iz knjige gostiju na ime Mato Tadić, izvod iz sudskog registra i registarski list za tvrtku Lijanovići, izvod iz sudskog registra i registarski list za tvrtku M.I. Lijanovići, dokumentacija tvrtke Lijanovići i M.I. Lijanovići, žalba tvrtke Lijanovići Ministarstvu finansija od 10.2.2002. godine, odluka Ministarstva finansija od 26.2.2003. godine kojom se odbija žalba tvrtke Lijanovići, tužba tvrtke Lijanovići protiv odluke Ministarstva finansija FBiH podnesena Vrhovnom sudu FBiH od 22.4.2003. godine, popis telefonskih brojeva Mišana Pavlića, Danice Šain, Mate Tadića, Ustavnog suda BiH, Vrhovnog suda FBiH i Zdravka Lučića, odluka Mate Majića iz CU FBiH od 27.1.2003. godine, dopis Interagenta Danku Šulenti, dopis tvrtke Lijanovići od 13.7.2001. godine upućen Interagentu, dopis Interagenta od 9.6.1999. godine tvrtki Lijanovići, rješenje Carinarnice Grude o naplati poreza i drugih pristojbi od tvrtke MI Lijanovići od 21.5.2002. godine sa spiskom carinskih obrazaca u prilogu, Curriculum Vitae Seadete Cerić, Ustav BiH, disciplinska dokumentacija CU FBiH za Slavicu Hrkač, dopis Filipa Andrića od 3.8.2000. godine.

Sud je izvršio i uvid u materijalni dokaz Tužiteljstva, zapisnik o saslušanju Želimira Rebca, koji zapisnik je pročitao na glavnoj raspravi, iz razloga koji su navedeni u uvodu ovog obrazloženja.

Prema prijedlogu obrane Dragana Čovića, ispitani su svjedoci i to: Dragan Čović, Josip Čarapina, Jelka Vinka Musa, Fuad Kasumović, Vjekoslav Vuković, te vještaci Ramiz Džaferović i Esad Bilić, a izvedeni su i sljedeći materijalni dokazi: grafološko vještačenje, nalaz i mišljenje vještaka grafologa prof. Esada Bilića, stručno-ekonomsko vještačenje, nalaz i mišljenje Revizijske tvrtke „Revizija Džaferović“ Sarajevo, izvješće Investicijske banke FBiH br. 3047-III/05-04/04 od 4.4.2005. godine, izvod iz Sl. Novina FBiH br. 58/01 – rješenje o imenovanju Upravnog odbora Investicione banke FBiH br. 664/01 od 18.12.2001. godine, izvješće „American Expressa“ – PBZ CARD od 8.2.2006. godine (dva izvješća), izvješće „Diners Club Adriatic“ d.d. Zagreb, računi s poslovnih objeda u Zagrebu iz lipnja 2000. godine, fotografije boravka dr. Čovića u Zagrebu, izvadak iz matične knjige vjenčanih grada Zagreba, R. Hrvatska, Ur. Broj 251-02-02/11-00-2 od 6.7.2000. godine, zapisnik sa radnog sastanka održanog u Zagrebu dana 23.6.2000. godine,

izjava Josipa Čarapine ovjerena kod Javnog bilježnika Vladimira Šarčevića, Zagreb, br. OV-3702/06 od 18.4.2006. godine, izjava Jelke Vinke Musa ovjerena kod Javnog bilježnika Vladimira Šarčevića, Zagreb, br. OV-3703/06 od 18.4.2006. godine, izjava dr. Bože Čorića ovjerena kod Javnog bilježnika Ivana Parlova, Zagreb, br. OV-0847/06 od 18.4.2006. godine, mišljenje Federalnog Pravobraniteljstva Sarajevo br. M.29/02 od 15.5.2002. godine, dopis Carinske uprave FBiH 0901 BR D-6350 od 30.6.2000. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka Milenka Lugonje, poseban dodatak tjedniku „Danas“ – javno objavljena kompletna optužnica Tužiteljstva BiH br. KT-277/04 od 2.3.2003. godine, spisak znanstvenih stručnih radova dr. Dragana Čovića u razdoblju od 1999. do 2003. godine.

Prema prijedlogu obrane Mate Tadića, tijekom dokaznog postupka izvršeno je ispitivanje svjedoka i to: Farisa Vehabovića, Miodraga Simovića i Dušana Kalembera, a izvršen je uvid u sljedeće materijalne dokaze: ovjereni preslik diplomatske putovnice br. 300210, dopis Ustavnog suda broj P-154/06 od 10.2.2006. godine uz koji je dostavljen preslik nepotpisane izjave Zorana Nikolića, primjerak odluke o dopustivosti i meritumu Ustavnog suda BiH broj AP-236/03 od 15.6.2004. godine, odluka Ustavnog suda BiH broj U-148/03 od 28.11.2003. iz koje je vidljivo vrijeme odlučivanja po apelacijama tvrtke MI Lijanovići, priopćenje za javnost Ustavnog suda broj P-102/03 od 28.11.2003. godine, presuda Općinskog suda u Sarajevu broj K-222/05-B od 31.3.2005. godine, rješenje Općinskog suda I Sarajevo br. 171/00 od 14.11.2000. godine, tužba od 14.2.2000. godine, sporazum od 5.11.1999. godine.

Prema prijedlogu obrane braće Ivanković-Lijanović na glavnoj raspravi je izvršeno saslušanje svjedoka: Nihada Imamovića, Jerke Ivankovića-Lijanovića, te vještaka Teufika Keča i Marka Galića, a izvršen je uvid u sljedeće materijalne dokaze: uvjerenje Federalnog zavoda za mirovinsko invalidsko osiguranje broj 05-269/05 od 18.3.2005. godine, uvjerenje Federalnog zavoda za mirovinsko invalidsko osiguranje Široki Brijeg broj 23/05 od 18.3.2005. godine, nalaz i mišljenje vještaka Teufika Keča, nalaz i mišljenje vještaka financijske struke Marka Galića iz ožujka 2005. godine, nalaz i mišljenje temeljem izvršenog uvida u dijelove financijskih izvješća društva za razdoblje od 1999. do 2002. godine stalnog sudskog vještaka Marka Galića iz rujna 2005. godine

Prema prijedlogu obrane Zdravka Lučića izvedeni su samo materijalni dokazi i to: službena zabilješka MUP FBiH 10 220 od 4.3.2003. godine, podnesak srednje ekonomske škole od 13.4.2006. godine, analitičke kartice, rješenje

imenovanju u Upravni odbor Investicijske banke FBiH, poziv Zoranu Nikoliću za ispitivanje.

Ocjenom izvedenih dokaza optužbe, te dokaza obrane, pojedinačno i u njihovoj međusobnoj povezanosti, Sud je donio odluku kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Pod točkom I presude

Uvjerenje Suda da je optuženik Dragan Čović počinio kazneno djelo navedeno u točki I izreke ove presude na način, u mjestu i vremenu kako je to поближе navedeno u dispozitivu proističe iz dokaza optužbe – prije svega iz materijalnih dokaza optužbe prezentiranih tijekom glavne rasprave i to: akta Ministarstva financija FBiH broj 01-16-2632/00 od 23.6.2000. godine, akta zamjenika direktora Carinske uprave Federacije BiH Fuada Kasumovića 0902 Broj D-7108 od dana 25.7.2000. godine, akta ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Mirsada Kurtovića broj 01-445/00 od 28.7.2000. godine, akta direktora Carinske uprave FBiH Filipa Andrića 0901 Broj D-7448 od 3.8.2000. godine, kao i iskaza svjedoka, a posebice: Filipa Andrića, Mirsada Kurtovića, Ivica Galića, Anđe Čosić, Slavka Sikirića, Fuada Kasumovića, Dragane Franković, Mire Bradare, Reufa Sokolovića kao i iz samog iskaza optuženog Dragana Čovića datog na glavnoj raspravi, te iz iskaza vještaka Seadete Cerić i Abida Hodžića, ali i drugih materijalnih dokaza predloženih na glavnom pretresu.

Naime, nesporna je činjenica da je Dragan Čović bio federalni ministar financija u vremenskom razdoblju od 15.12.1998. do 12.3.2001. godine.

Nesporno je i to da je tijekom njegovog mandata donesen akt Federalnog ministarstva financija broj 01-16-2632/00 od 23.6.2000. godine.

O pravnoj prirodi ovog akta i načinu njegovog donošenja, kao i njegovom pravnom dejstvu iscrpno su svjedočili Filip Andrić, Anđa Čosić, Dragana Franković, Mira Bradara, Fuad Kasumović, Ivica Galić, kao i sam optuženi Dragan Čović kao svjedok.

Svjedok Filip Andrić, koji je u spornom razdoblju bio direktor Federalne carinske uprave, u svome svjedočenju na glavnoj raspravi izjavio je da je dana 20.3.2000. godine od tvrtke „Lijanovići“ dobio dopis sa prijedlogom za uvoz robe bez prelaska carinske crte, a da ih je on sam uputio svojim dopisom od

28.3.2000. godine na Ministarstvo vanjske trgovine BiH, u pogledu ovog pitanja.

Nakon odgovora direktora Carinske uprave FBiH, dana 9.6.2000. godine upravitelj carinarnice Mostar Ivica Galić je napisao pismo direktoru Carinske uprave Filipu Andriću, gdje traži od njega da utvrdi carinsku proceduru vezanu za Lijanoviće.

Nakon toga, dana 14.6.2000. godine direktor Andrić potpisuje akt o901. broj D-6101 i šalje ga na ruke ministra financija Dragana Čovića, a isti je upućen kako svjedok kaže nakon telefonskog poziva Ministarstvu financija FBiH, kada im je svjedok rekao da Carinska uprava FBiH ne pravi nikakve probleme, već da kad Lijanovići ishode dozvolu od državnog ministarstva, da će i ta Uprava po tome postupiti.

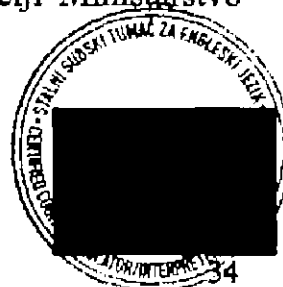
Dalje je naveo da mu je ministar Dragan Čović nakon toga rekao da njemu proslijedi ove predmete i da će on sam riješiti svu problematiku, te da mu je nakon toga ministar i poslao odgovor- akt od 23.6.2000. godine.

Nesporno je i da je dopis direktora Carinske uprave FBiH zaprimljen u Ministarstvu financija FBiH, te da je odgovor na taj dopis upravo akt Federalnog ministarstva financija broj 01-16-2632/00 od 23.6.2000. godine, dokument u kome kaže da se, nakon uvida u odredbe Odluke o određivanju proizvoda za koje se pri njihovom uvozu plaća posebna pristojba, konstatira da se na strojno iskošteno pileće i pureće meso i kožice namijenjene za proizvodnju ne primjenjuju odredbe navedene Odluke.

Svjedok Andrić je posvjedočio na glavnoj raspravi da je smatrao da je ministar Čović, kao njemu nadređeni, to pitanje sam riješio, te da on sam uopće nije ulazio u bit toga problema. Način rješavanja je doslovno prepisan iz upita direktora carinarnice Mostar Ivica Galića, a taj je opet prepisan iz dopisa Lijanovića.

Ističe da je samo ovaj odgovor ministra proslijedio dalje i da nije iznosio svoje mišljenje u pogledu istog. Shvatio je ovaj dopis kao napatuk da se može postupati na ovaj način i smatrao ovo pitanje definitivno riješenim dopisom ministra. Dalje ističe da mu je u telefonskom razgovoru ministar Čović rekao da to žurno spremi.

Osoba koju je Andrić angažirao za taj posao bila je Anda Ćosić, šef njegovog ureda za informiranje u tome razdoblju. Dodaje da su 23.6.2000. godine, dakle toga istog dana, za nekih sat-dva završili taj posao na relaciji Ministarstvo financija FBiH - Carinska uprava FBiH.

Navodi da je ovu situaciju shvatio kao zahtjev nadređenog i da je tako i postupio. Smatra da je Čović bio njegov pretpostavljeni i da je morao postupati po njegovim naredbama.

Sudsko vijeće odlučilo je općenito prihvatiti ovaj dio iskaza svjedoka Andrića, jer je svjedok svoj iskaz iznosio točno i vjerno, detaljno i precizno se prisjećajući svih pojedinosti bitnih za ovaj predmet, a i iz razloga što obrana optuženika u unakrsnom ispitivanju nije uspjela da konzistentnost ovoga iskaza dovede u pitanje.

Također, ovaj dio iskaza svjedoka Andrića u potpunosti se poklapa sa materijalnim dokazima iz spisa izvedenim na ove okolnosti, a koji u potpunosti dokazuju postojanje opisane korespondencije između Ministarstva financija FBiH i Carinske uprave FBiH u spornom razdoblju, kao i sa svjedočenjem svjedokinje Anđe Čosić.

Naime, svjedokinja Anda Čosić, koja je u spornom razdoblju bila službenik za odnose sa javnošću u Carinskoj upravi FBiH, na glavnoj raspravi potvrdila je da se, budući da je Carinska uprava FBiH bila smještena na specifičnoj lokaciji u gradu Sarajevu, znalo dogoditi da bude zamoljena od gospodina Andrića da odnese neki dokument do Federalnog ministarstva financija, ako je to bilo hitno. To se događalo u više navrata. Kovertu je uvijek predavala tajnici ministra Čovića, gospođi Dragani Franković.

Prisjeća se da je spornog dana odnijela kovertu za Ministra financija i da je istog dana, dakle 23.6.2000. godine, tajnici gospodina Andrića vratila drugu kovertu. Dodaje da su tajnice u Carinskoj upravi FBiH Sabina Numić i Radmila Nikolić, odmah poslije toga, prokomentirale da nešto treba odmah profaksirati za Lijanoviće, što su one i uradile.

Svjedokinja Rahima Rišljanin, koja je u tom razdoblju radila na poslovima u pisarni Federalnog ministarstva financija, na glavnoj raspravi je u pogledu dokaza tužiteljstva, akta 01-16-2632/00, izjavila da misli da je to bilo u lipnju 2000. godine, a ne može se točno sjetiti koja ju je osoba pozvala, Mira Bradara ili Dragana Franković iz ureda ministra financija, da je neko nazvao da izvrši rezervaciju u protokolu. Dodaje da nikada nije vidjela sporni akt, ali da je rezervirala djelovodni broj u protokolu Ministarstva. Sjetila se broja 2632, zbog toga što je već davala izjavu u pogledu toga, a također se sjetila da je rezervirala dva broja u protokolu.

Svjedokinja je navela da bi se ponekad postupalo na gore opisan način, ali u slučaju hitnosti, te je prepoznala svoj rukopis i izjavila da je dala navedene brojeve u rezervaciji na protokolu. Dodala je da je nakon te rezervacije, neko

iz kabineta ministra zatražio pečat Ministarstva financija, a da za sudbinu tih akata ništa ne zna. Zaključuje da se ovo davanje brojeva na navedeni način naknadno pravdalo, ali to u ovom slučaju nije bilo urađeno.

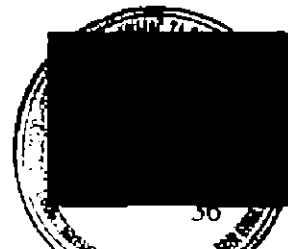
Sa ovim svjedočenjem, na okolnosti hitnosti zavođenja dokumenata na protokolu Federalnog ministarstva financija, potpuno se podudara iskaz sa glavne rasprave svjedokinje Sabahete Ljubović, koja je u spornom razdoblju radila na poslovima u kadrovskom sektoru Ministarstva financija FBiH, ali je zbog manjka ljudstva radila povremeno u pisarni istog ministarstva. Naime, svjedokinja je istakla da su sporni predmeti istog dana i zavedeni i vraćeni odgovori iz Ministarstva financija FBiH, a prema Carinskoj upravi FBiH, te da se uglavnome tako nije radilo, izuzev u hitnim slučajevima.

Dakle, na osnovu navedenih iskaza svjedoka, kao i nakon uvida u akt broj 01-16-2632/00 od 23.6.2000. godine, Sud je nesporno utvrdio da je donesen predmetni akt sa djelovodnim brojem, faksimilom potpisa Dragana Čovića i originalnim pečatom Federalnog ministarstva financija.

Kao sporno pitanje pred Sudom se postavilo to da li je ovaj sporni akt 01-16-2632/00 od 23.6.2000. godine potpisan od strane ministra financija optuženika Dragana Čovića, a na koje okolnosti je i obrana iznijela alibi da se Dragan Čović dana 23.6.2000. godine nalazio u Zagrebu, Republika Hrvatska, te da on sam zbog odsustvovanja nije mogao ni potpisati ovaj dokument, već da je to samo faksimil potpisa, koji je mogao biti krivotvoren u svakome trenutku.

Na ovu okolnost izvedeno je vještačenje po vještaku grafologu prof. Esadu Biliću. Ovim vještačenjem utvrđeno je da je sporni potpis zaista faksimil potpisa optuženika Dragana Čovića, te da je na spornom dokumentu zaista pečat Federalnog ministarstva financija. Međutim, vještak je u sklopu vještačenja iznio i mišljenje da sporni faksimil nema nikakvu vrijednost za pravne odnose, sa čim se Sud nije mogao složiti, iz razloga što i faksimil, kao određena vrsta osobnog priopćavanja vjerodostojnosti određenog akta, ukoliko je sačinjen u propisanoj proceduri i ukoliko je korišten od osobe koja je ovlaštena za njegovu upotrebu, dakako proizvodi pravna dejstva.

Na ovu okolnost, na glavnoj raspravi je svjedočila i svjedokinja Mira Bradara, koja je u spornom razdoblju radila na mjestu šefa kabineta ministra financija FBiH. Svjedokinja je izjavila da se taj faksimil nalazio u kabinetu, te da ga je ona koristila uvijek uz prethodno usmeno odobrenje ministra Dragana Čovića i da ga nije nikada koristila bez prethodnog odobrenja. Dakle, očigledno je da je postojala takva praksa korištenja faksimila od strane šefa kabineta ministra financija.

Svjedokinja Dragana Franković, koja je u spornom razdoblju radila na mjestu tajnice ministra financija FBiH Dragana Čovića, na glavnoj raspravi je također posvjedočila da se sporni faksimil nalazio kod ministra Čovića.

Na okolnosti naknadnog potpisivanja određenih dokumenata od strane ministra financija FBiH tijekom njegovog mandata svjedočio je i sam optuženik Dragan Čović. Kada ga je u unakrsnom ispitivanju na glavnoj raspravi tužitelj upitao da li su se dešavale i takve situacije, predočavajući mu dokumente Federalnog ministarstva financija za koje je utvrđeno da su naknadno potpisivani od strane ministra, Dragan Čović je odgovorio da je postojala takva praksa.

Shodno navedenom, uzimajući u obzir sve provedene dokaze na ovu okolnost, te načelo *In Dubio Pro Reo*, ovaj Sud nije izvan razumne sumnje uspio utvrditi da je optuženi Dragan Čović osobno zaista i potpisao ovaj sporni akt.

Međutim, iz svega navedenog proizilazi da je nesporno utvrđeno da je ovaj akt zaista sačinjen pod djelovodnim brojem Ministarstva financija FBiH, dakle da nosi djelovodni broj iz protokola Ministarstva financija FBiH, zatim da je na njemu originalni pečat toga Ministarstva i faksimil potpisa ministra Dragana Čovića, te da je kao takav i dospio u Carinsku upravu FBiH što je po mišljenju ovog vijeća sasvim dovoljno da bi dokazalo njegovu opstojnost i vjerodostojnost kao dokumenta kojeg je izdalo Ministarstvo financija.

Dakle, Tužiteljstvo je uspjelo nesumnjivo dokazati da je sporni akt ustvari donijelo Ministarstvo financija FBiH dana 23.6.2000. godine.

Sljedeće sporno pitanje koje se postavilo pred ovim Sudom je pitanje obvezatnosti navedenog akta 01-16-2632/00 od 23.6.2000. godine. Naime, navedenim aktom Ministarstva financija FBiH iznijeto je mišljenje da se nakon uvida u odredbe Odluke o određivanju proizvoda za koje se pri njihovom uvozu plaća posebna pristojba, konstatira da se na strojno iskošteno pileće i pureće meso i kožice namijenjene za proizvodnju ne primjenjuju odredbe navedene Odluke.

Što se tiče pravne naravi mišljenja kao takvog, postavilo se pitanje da li je sporno mišljenje moglo imati obvezujuću snagu, koja bi bila obvezujuća za Federalnu carinsku upravu i carinarnice u sklopu te Carinske uprave.

Ako je dati akt zaista izdalo Ministarstvo financija, kako je Sud zaključio, isti bi se mogao svrstati u pojedinačne pravne akte, koje donosi izvršni organ vlasti, radi dalje konkretizacije i provedbe općih pravnih akata.

Što se tiče pojedinačnih pravnih akata, prema pravnoj teoriji, njihova priroda je vidljiva iz njihovog naziva. Dakle, oni su sredstvo za pravno reguliranje i rješavanje neke konkretne situacije sa kojom i počinju i završavaju svoju egzistenciju. Prema pravnoj teoriji, ovu vrstu pravnih akata treba svrstati čak i u izvore prava u formalnom smislu i posmatrati ih kao integralni dio hijerarhije svih pravnih akata određenog sustava. Kod upravnih akata, njihova suština može se odrediti kroz aktivizam njihovog nastajanja – sa njima se opća norma nekog propisa „dovršava“, i tvori pojedinačna norma kao osnov njihovog vlastitog nastanka. Aktivizam pojedinačnog upravnog akta vidljiv je i kod njegovog slobodnog stvaranja u slučaju pravne praznine. Tada se oblikuje jedna pojedinačna norma koju on sprovodi u djelo nalažući je konkretnim adresatima.

Prema pravnoj teoriji, upravni akti mogu biti imperativni. No, njima se mogu istovremeno utvrđivati i određena statusna pitanja, ali i tada oni imaju posredan imperativni karakter, jer garantiraju građanima da im, dok su na snazi zakonom predviđeni uvjeti, nijedan drugi državni organ ne može oduzeti stečeni status, pravo i slično.

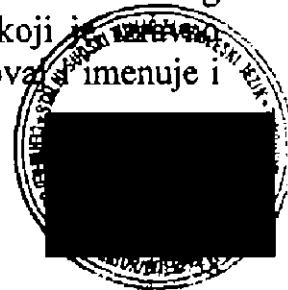
Važno je još istaći da se pravna teorija ne upušta u taksativno nabrojanje svih vrsta pojedinačnih upravnih akata, već se bavi njihovom sadržinom. Dakle, sama sadržina osnovni je uvjet postojanja određenog upravnog akta.

Prema teoretskoj definiciji, jedan pravni akt koji na autoritativan način rješava jedan konkretan slučaj iz domena uprave jeste upravni akt.

Opća obilježja jednog upravnog akta jesu njegova konkretnost, autoritativnost i pravno djelovanje.

U konkretnom slučaju, Sud je nesumnjivo utvrdio da akt Federalnog ministarstva financija FBiH broj 01-16-2632/00 od 23.6.2000. godine, sa djelovodnim brojem, originalnim pečatom i faksimilom potpisa ministra financija ima sva potrebna obilježja jednog upravnog akta.

Naime, njegova konkretnost se ogleda u tome što rješava određenu konkretnu situaciju - upit Lijanovića, njegova autoritativnost se ogleda u tome da ga donosi Ministarstvo financija FBiH kao institucija javne vlasti u okviru čijeg djelovanja se postavlja određeni upit, a koja je samim svojim položajem zadužena za zakonitost poslovanja u okviru funkcioniranja državne vlasti, sa faksimilom potpisa ministra financija koji je prva osoba u okviru tog organa odgovorna za primjenu zakona i kojoj su podređeni svi uposlenici u okviru tog Ministarstva, uključujući i direktora Carinske uprave FBiH, koji je odgovoran federalnom ministru financija, na čiji prijedlog se ovaj akt imenuje i

smjenjuje, kao direktora jedne od šest federalnih uprava u sklopu Ministarstva financija FBiH.

I naposljetku, najvažnija komponenta, pravno dejstvo akta, a to je da je, nakon što je dobio mišljenje ministra, direktor Federalne carinske uprave Filip Andrić ga je 4.7.2000. godine proslijedio svim carinarnicama na provedbu, kojim danom je praktički ovo mišljenje dobilo pravno dejstvo i počelo se izravno primjenjivati na određene adresate na koje se odnosi. Zapravo je našlo primjenu i prije tog datuma. Preslik akta su podnijeli Lijanovići kao dio svog podnošenja carinske dokumentacije za carinjenje određenih proizvoda u Carinarnici Mostar, a odluku koja je najavljena u aktu Ministarstva su provodili carinski službenici na toj lokaciji. Stoga je stvarno pravno dejstvo tog akta neupitno.

Činjenica je da ovaj akt posjeduje i sva potrebna formalna obilježja jednog pravnog akta, tj. ima sve svoje sastavne elemente: djelovodni broj, datum, originalni pečat, sadržaj i sporni faksimil potpisa.

Zakon o upravnom postupku FBiH (Službene novine FBiH, broj 2/98) poznaje donošenje rješenja od strane jednog organa uz suglasnost, potvrdu, odobrenje ili mišljenje drugog organa, koji se istina ne smatraju po ovome zakonu samostalnim upravnim aktima.

Za razliku od suglasnosti, potvrde ili odobrenja, kod koga je organ koji ga traži od drugog organa potpuno vezan za iste, kod mišljenja je situacija takva da organ koji ga je tražio nema potpunu pravnu obvezu da ga i poštuje, ali je mišljenje taj organ dužan razmotriti i ne može ga niti u kome slučaju zanemariti.

Iz svjedočenja svjedoka Filipa Andrića nedvojbeno proizlazi da je on kao direktor Carinske uprave FBiH proslijedio upit Lijanovića svome ministru, koji je bio njegov neposredni nadređeni u hijerarhiji Ministarstva.

Naime, Zakon o carinskoj službi Federacije BiH (Službene novine FBiH, broj 2/95 i 46/00), potpuno je jasan kada u članku 1. propisuje da poslove u djelokrugu carina vrši Federalno ministarstvo financija i Carinska uprava FBiH, te da je Carinska uprava u sastavu Federalnog ministarstva financija, a također kada u članku 6. propisuje da Carinska uprava za svoj rad odgovara izravno federalnom ministru financija.

Dana 23.6.2000. godine, ministar financija FBiH optuženik Dragan Čović odgovara direktoru Carinske uprave Filipu Andriću, aktom u kome se navodi da se nakon uvida u odredbe Odluke o određivanju proizvoda za koje se pri njihovom uvozu plaća posebna pristojba, konstatira da se na strojno iskošteno

pileće i pureće meso i kože namijenjene za proizvodnju ne primjenjuju odredbe navedene Odluke.

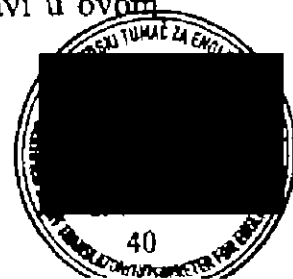
Nakon toga, dana 4.7.2000. godine direktor Carinske uprave FBiH Filip Andrić identično dato mišljenje svoga ministra prosljeđuje na provedbu svim carinarnicama u FBiH, smatrajući, kako on to u svome iskazu navodi, da je ministar sam riješio ovo pitanje, nakon što mu je u telefonskom razgovoru rekao da mu dostavi taj upit, i da je ministar po hijerarhiji njegov nadređeni i da mora slušati njegova naređenja.

Ne ulazeći u nadležnosti direktora Carinske uprave, kao osobe koja je nadležna za provođenje zakona, a time i vođenje upravnog postupka u okviru ove Federalne uprave, i njegovu odgovornost, činjenica je da je prosljeđivanjem akta ministra financija prema svim carinarnicama u FBiH, isti akt dobio i posljednju potrebnu komponentu upravnog akta, a to je njegovo pravno dejstvo, na osnovu koga su neposredno Lijanovići i vršili sporne uvoze pilećeg separata.

Ovaj akt je time, po svim svojim svojstvima, dobio karakteristike rješenja, dakle akta kojim se autoritativno, konkretno i pravno djelujući rješava određena upravna stvar.

Nadalje, a to je za postojanje predmetnog kaznenog djela i najbitnije, nakon što je saznao za postojanje spornog tumačenja, tj. akta 01-16-2632/00 od 23.6.2000. godine, tadašnji zamjenik direktora Carinske uprave FBiH Fuad Kasumović je dana 25.7.2000. godine aktom 0902 broj D-7108 upozorio između ostalih Ministarstvo financija FBiH, sve sektore Carinske uprave, kao i ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH da ovakva odluka koja je poslana na provedbu nije u skladu sa Odlukom o određivanju proizvoda za koje se pri njihovom uvozu plaća posebna pristojba, a što je Kasumović i potvrdio u svome davanju iskaza na glavnoj raspravi u ovom kaznenom predmetu.

Isto tako postupio je i tadašnji ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Mirsad Kurtović, a nakon što ga je Kasumović obavijestio o ovome problemu, koji je aktom broj 01-445/00 od 28.7.2000. godine, koji akt je i zaprimljen u Ministarstvu financija FBiH dana 1.8.2000. godine, obavijestio između ostalih Ministarstvo financija FBiH da budući da je to Ministarstvo kao nenadležni organ dalo tumačenje Carinskoj upravi FBiH, a koje tumačenje nije u skladu sa Odlukama o plaćanju posebnih taksi, da je potrebno da se predmetno tumačenje stavi van snage i da se posebni prelevmani naknadno naplate. Svjedok Kurtović je sve ovo potvrdio i na glavnoj raspravi u ovom predmetu.

Kako je to na glavnoj raspravi i utvrđeno, direktor Carinske uprave FBiH Filip Andrić, kada je dobio spomenuto obavještenje od ministra Mirsada Kurtovića, pismenim aktom 0901 broj D-7448 od 3.8.2000. godine, obratio se ministru Čoviću, kao svome pretpostavljenom, u sastavu čijeg Ministarstva je prema Zakonu o carinskoj službi FBiH i Carinska uprava Federacije BiH, sa upitom za dalje postupanje u svezi sa ovom problematikom.

Nakon svih navedenih upozorenja, budući da je Sud zaključio da je nemoguće da mu njegov kabinet ne bi ukazao na iste, ministar Čović se, što je Sud nedvojbeno utvrdio iz iskaza Kasumovića, Kurtovića i Andrića, kao i uvidom u naprijed spomenute izvedene materijalne dokaze, uopće nije obazirao na ista, čime je nastavljeno sa faktičkom primjenom nezakonitog upravnog akta.

Dakle, tijekom glavne rasprave sa potpunom sigurnošću je utvrđeno da je optuženik Dragan Čović, nakon što je sporno mišljenje - upravni akt broj 01-16-2632/00 donesen dana 23.6.2000. godine, upoznat od strane više kompetentnih lica o nezakonitosti toga akta, te da taj upravni akt proizvodi određena pravna dejstva koja nisu u skladu sa zakonom.

Faktička primjena spornog akta trajala je sve do 5.4.2002. godine, kada Slavko Sikirić, u svojstvu novog direktora Carinske uprave FBiH, svojim aktom 0901 broj 16-8-3180-2/02 stavlja predmetni napatuk van snage i nalaže da se počev od 8.4.2002. godine na sporne proizvode naplaćuje posebna taksa u visini utvrđenoj Odlukom.

Na osnovu članka 3. Ustava Bosne i Hercegovine, dvije od isključivih nadležnosti države Bosne i Hercegovine jesu vanjskotrgovinska te carinska politika.

Parlament Bosne i Hercegovine donio je Zakon o vanjskotrgovinskoj politici BiH (Službeni glasnik BiH, broj 7/98), koji člankom 31, 32. i 33. regulira pitanje određivanja zaštitnih mjera za određene proizvode. Sukladno ovom zakonu, Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, jedini je nadležni organ koji može propisati zaštitne mjere iz ovog zakona.

Sukladno tome, Vijeće ministara BiH donijelo je Odluku o primjeni Odluke o određivanju proizvoda za koje se pri njihovom uvozu u 1999. godini plaća posebna pristojba i o visini te pristojbe u 2000. godini (Službeni glasnik BiH, broj 17/00), a koja Odluka je donesena na osnovu navedenog Zakona o vanjskotrgovinskoj politici BiH (Službeni glasnik BiH, broj 7/98), izmijenjena i dopunjena (Službeni glasnik BiH, broj 15/99), a kasnije produžavana u

istovjetnom tekstu i to od strane Visokog predstavnika u BiH dana 30.3.2000. godine (Službeni glasnik BiH, broj 11/00) i od strane Vijeća ministara BiH dana 27.6.2000. godine (Službeni glasnik BiH, broj 17/00), dana 15.12.2000. godine (Službeni glasnik BiH, broj 36/00), dana 30.6.2001. godine (Službeni glasnik BiH, broj 15/01), dana 30.12.2001. godine (Službeni glasnik BiH, broj 33/01).

Ovom Odlukom, a radi zaštite domaće proizvodnje, određeni su proizvodi za koje se prilikom njihovog uvoza plaća posebna taksa i visina te takse.

Prema Zakonu o carinskoj tarifi BiH, (Službeni glasnik BiH, broj 1/98), sporni proizvodi - meso i jestivi otpaci od peradi, svježe, rashlađeno i smrznuto, svrstavaju se u tarifni broj 02.07, i to 0207.14 00 00 isječeni komadi i otpaci, smrznuti.

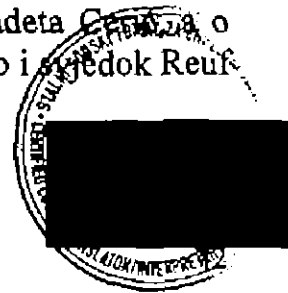
Iz navedenog proizlazi da je uvezena roba - strojno iskošteno meso peradi, što je u stvari tzv. pileći separat, mogla biti svrstana jedino u tarifnu oznaku 0207.14 00 00.

U citiranoj Odluci Vijeća ministara BiH o određivanju proizvoda za koje se po njihovom uvozu plaća posebna taksa, oznaka 0207. 14 00 00 podrazumijeva naplatu te takse u visini od 2 KM po 1 kilogramu od 15.9.1999. godine pa nadalje.

Nesporno je i potpuno precizno utvrđeno, vještačenjem stalnog sudskog vještaka ekonomske struke Abida Hodžića, da se ova taksa nije naplaćivala za sporna razdoblja, tako da tvrtka „Lijanovići“ d.o.o. nije platila carine i prelevmane u iznosu od 120.000 KM, a tvrtka MI „Lijanovići“ iznos od 1.736.848 KM, što je ukupan iznos od 1.856.878,00 KM.

Vještak Hodžić je iznio i mišljenje u svome iskazu o eventualnoj odgovornosti drugih osoba, a ne optuženika Dragana Čovića u svojstvu federalnog ministra financija, ali ovaj vještak je po struci ekonomista, te njegovo mišljenje u tome pogledu Sud nije uzeo kao relevantno kad je u pitanju odgovornost ovog optuženika, a još manje kad je u pitanju tumačenje i primjena ovako složene pravne materije, jer vještak nema pravno obrazovanje.

Nesporno je da su ovim radnjama, budući da se ova procedura carinjenja za tvrtke „Lijanovići“ d.o.o. i MI „Lijanovići“ provodila u Carinarnici Mostar, ostali prerađivači piletine dovedeni u mnogo nepovoljniji položaj na tržištu, o čemu je svoj nalaz na glavnoj raspravi iznijela i vještak Seadeta Čevića o kojoj okolnosti je na glavnoj raspravi točno i precizno iskaz dao i svjedoč Reuf

Sokolović, govoreći o izravnim posljedicama ovog načina carinjenja pilećeg separata po proizvođače pilića i peradi sa područja Tuzlanskog kantona, gdje se ovakva procedura carinjenja nije primjenjivala. Ovaj svjedok, koji je bio predsjednik Udruženja peradara Tuzlanskog kantona, iznio je podatak da je usljed ovakve situacije 500 radnika iz njegove branše ostalo bez posla, te da je 21 tvrtka uništena zbog ovakvog stanja. Međutim, Sud nije mogao zaključiti da je šteta proizvođačima uzrokovana prevashodno radnjama navedenim u ovom predmetu.

Ovim radnjama došlo je, kako proizilazi iz navedenog, do narušavanja jedinstvenog ekonomskog prostora BiH, a neplaćanjem posebnih prelevmana za pileći separat proračun Federacije BiH, a time neizravno i proračun BiH oštećen je u utvrđenom iznosu od 1.856.878 KM.

Dakle, nakon svih provedenih dokaza Sud je jasno, nesumnjivo i nedvosmisleno utvrdio da je optuženi Dragan Čović, u svojstvu federalnog ministra financija, nakon što je dana 23.6.2000. godine od strane Federalnog ministarstva financija donesen nezakoniti upravni akt broj 01-16-2632/00, te nakon što je od strane nadležnog ministra za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose Mirsada Kurtovića upozoren aktom broj 01-445/00 od 28.7.2000. godine, u kojem se navodi da se smatra neophodnim da se stavi van snage predmetno tumačenje Federalnog ministarstva financija i izda nalog svim carinarnicama na području Federacije BiH da po službenoj dužnosti izvrše naknadnu naplatu nenaplaćenih posebnih taksi, nakon čega se direktor Carinske uprave Federacije BiH Filip Andrić, po dobijanju naprijed navedenog dopisa broj 01-445/00 od 28.7.2000. godine Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, obratio aktom 0901 broj D-7448 od 3.8.2000. godine federalnom ministru financija, u kojem od optuženika Dragana Čovića u svojstvu federalnog ministra financija traži da se ovaj očituje o aktu Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, kao što je upozoren i od strane tadašnjeg zamjenika direktora Carinske uprave Fuada Kasumovića 0902 broj D-7108 od dana 25.7.2000. godine svim carinarnicama i između ostalih i Federalnom ministarstvu financija, u kojem se navodi da je navedena problematika u nadležnosti institucija države BiH, odnosno Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, na koja sva upozorenja se optuženik Dragan Čović u svojstvu federalnog ministra financija jednostavno oglušio.

Svim ovim radnjama optuženik Dragan Čović kao službena osoba u svojstvu ministra financija Federacije BiH, zloupotijebio je svoj položaj nevršenjem svoje službene dužnosti na način da ni nakon upozorenja zamjenika direktora

Federalne carinske uprave Fuada Kasumovića i upozorenja ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Mirsada Kurtovića nije stavio van snage nezakoniti upravni akt broj 01-16-2632/00 od 23.6.2000. godine sa pečatom Ministarstva financija FBiH i faksimilom potpisa Dragana Čovića, te je na taj način pribavljena imovinska korist tvrtkama „Lijanovići“ d.o.o. i MI „Lijanovići“ d.o.o, i to u iznosu od 1.856.878,00 KM, čime je u navedenom iznosu nanesena šteta Federaciji BiH, a zbog neplaćanja posebnih prelevmana na uvezenu robu.

Ovo bi bilo još točnije ako, kako je tvrdio Dragan Čović tijekom davanja iskaza na glavnoj raspravi, on nije ovlastio objavljivanje ili izdavanje ovog akta. Javni djelatnik na funkciji ministra financija bi imao jasnu i apsolutnu dužnost da proglasi lažnim akt koji je izdat pod njegovim imenom i sa službenim pečatom njegovog ureda kada mu je ukazano da je takav akt u uporabi. U ovom slučaju, kao što je ranije navedeno, najmanje tri obavijesti o nezakonitosti ovog akta su poslate izravno na pažnju kabineta ministra financija. Nepojmljivo je da ministar nije vidio ta upozorenja. A ipak nije poduzeo ništa da obustavi nezakonito korištenje tog akta kako bi se spriječila naplata posebnih prelevmana koji se duguju Federaciji.

Umišljaj optuženika Dragana Čovića u izvršenju navedenog kaznenog djela ogleda se u tome što je on kao službena osoba kroz spomenuta upozorenja znao, dakle bio svjestan, da je ovakav upravni akt - mišljenje doneseno na nezakonit način, pa je nevršenjem svoje službene dužnosti stavljanja takvog akta van snage, pristao na nastupanje zabranjene posljedice, tj. pribavljanja imovinske koristi za tvrtke Lijanovići d.o.o. i MI Lijanovići.

Sud je prigodom ocjene dokaza, a u pogledu ovog kaznenog djela, imao u vidu i mnoge druge dokaze provedene na glavnoj raspravi. Međutim, Sud tim dokazima nije pridavao poseban značaj, niti je Sud našao potrebnim da vrši njihovu detaljnu analizu, jer nisu bitno utjecali na konačno utvrđeno činjenično stanje i zaključke do kojih je Sud došao temeljem dokaza čiju ocjenu je dao u presudi.

Prigodom odlučivanja o vrsti i visini kaznene sankcije, Sud je cijenio sve okolnosti relevantne za odmjeravanje kazne. Tako je, od olakšavajućih okolnosti na strani optuženika, cijenio činjenicu da se optuženik korektno držao pred Sudom tijekom čitavog kaznenog postupka, a također od olakšavajućih okolnosti Sud je cijenio da je optuženik obiteljski čovjek, kao i da do sada nije osuđivan.

Nasuprot tome, od otežavajućih okolnosti Sud je na strani optuženika cijenio činjenicu da je predmetno djelo izvršeno u svojstvu službene osobe i to visokog dužnosnika Federacije Bosne i Hercegovine u tom razdoblju, kao i naročitu ignoraciju na upozorenja ostalih visokih dužnosnika Bosne u Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine. Od otežavajućih okolnosti koje su se stekle na strani optuženika tu je također i posljedica izvršenja predmetnog kaznenog djela, koja je u visini od 1.856.878,00 KM oštetila proračun Federacije BiH i neizravno proračun Bosne i Hercegovine.

Polazeći od općih pravila o odmjeravanju kazne iz članka 40. Kaznenog zakona Federacije BiH, kao i naprijed navedenih okolnosti, Sud je optuženiku izrekao kaznu zatvora u trajanju od pet godina, smatrajući pri tome da je izrečena kazna srazmjerna stupnju kaznene odgovornosti optuženika.

Sud smatra da će se izrečenom kaznom postići ciljevi kako opće, tako i specijalne prevencije, odnosno da će ista odgojno utjecati na optuženika da u buduće ne čini kaznena djela, a da će se istovremeno utjecati i na svijest građana o opasnosti i štetnosti činjenja kaznenih djela i opravdanosti kažnjavanja počinitelja.

Pod točkom II presude

Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine osnovnim dijelom činjeničnog opisa svoje izmijenjene optužnice stavilo je na teret svim optuženicima i to: Jozi Ivankoviću-Lijanoviću, Slavi Ivankoviću-Lijanoviću, Mladenu Ivankoviću-Lijanoviću, Jerki Ivankoviću-Lijanoviću, Draganu Čoviću, Mati Tadiću i Zdravku Lučiću, da su počinjenjem radnji opisanih u činjeničnom opisu optužnice počinili kazneno djelo organiziranog kriminala iz članka 250. Kaznenog zakona BiH, to jest da su u predmetnom razdoblju činili organiziranu skupinu ljudi u smislu članka 1. stavak 17. Kaznenog zakona BiH, koja je i činila kaznena djela činjenično opisana u točkama 1. do 8. optužnice.

Na ove okolnosti, Sud je tijekom dokaznog postupka saslušao svjedoke i to u prvom redu: Zorana Nikolića, Roberta Livingstona, Zdenku Šimunović, Danka Šulentu, Filipa Andrića, Dževada Pazalju, Nihada Imamovića, Ivanu Lovrić, kao i optužene u svojstvu svjedoka Jerku Ivankovića-Lijanovića i Dragana Čovića, vještaka Marka Galića, a izvršen je uvid u sljedeće materijalne dokaze: izjava Zorana Nikolića, zapisnik o saslušanju Zorana Nikolića, 12 stranica transkripta razgovora između Zdravka Lučića i Zorana Nikolića i 6 CD-ova, ugovor o zajmu na iznos od 22.000 Eura tvrtke Lijanovići Zoranu Nikoliću,

Dalji slijed događaja, prema iskazu svjedoka, bio je da je on odmah slijedećeg jutra otišao u Široki Brijeg i da su tamo obavili razgovor: Jozo Lijanović, on, Zdenka Šimunović, koja je bila pravna savjetnica „Lijanovića“ i Slavica Ivanković.

Cilj Lijanovića, prema svjedoku, bilo je otezanje ovih predmeta, zbog čekanja novog zakona o upravnom postupku, da se sve razvuče, te da se tako predmeti prenesu na kantonalne sudove, gdje je bilo lakše izvršiti utjecaj.

Ističe da je na njegovo inzistiranje zaključen ugovor o zajmu od 22.000 Eura između njega i Lijanovića, da bi on imao podrijetlo novca, i da je nakon toga Jozi Lijanoviću rekao da će sve biti završeno. Supotpisnici toga ugovora su bili Zdenka i Slavica.

Nakon toga je izjavio da je imao desetine poziva Joze Lijanovića, i da je Jozu informirao o stanju predmeta na Vrhovnom sudu FBiH. Dodaje da je Jozo uzeo na Ininoj pumpi dvije ULTRA kartice za svjedoka i Zdenku i napunio ih sa po 100 KM, jer je mislio je da je to sigurna linija koju nitko drugi neće koristiti.

Dalje je izjavio da mu je Jozo rekao da ako ovo sada uprska „kamen mu je oko vrata i u Neretvu“ i da mu je prigodom jednog posjeta obiteljskoj kući Lijanovića Jozo rekao da će ga „priklati kao jagnje“ ako uprska.

Prema iskazu svjedoka, u međuvremenu predmeti su uzeti u rad na Vrhovnom sudu FBiH. Raif Karić je imao nezgodnu amputaciju prsta, a Lijanovići su tražili od njega da se ubrza proces.

Dodaje da je postojao dogovor da se za ove usluge isplati ukupno 200.000 KM i to 4 puta po 50.000 KM, a da je tajnik Vrhovnog suda Raif Karić vršio predaju tog novca, koji je dat sucima koji su pomogli da se taj predmet riješi, a to su suci: Pavlinić, Danica Šain i trećeg se ne sjeća.

Izjavio je da je novac fizički predao Raifu Kariću i da je prvi put to bio iznos od 22.000 Eura kao predujam. To se desilo možda nekoliko dana nakon njegovog odlaska u Široki Brijeg, u restoranu „Lipov hlad“, gdje mu je predao taj novac u apoenima od po 200 Eura.

Dodao je da se svakodnevno odlazilo na Vrhovni sud FBiH da se vidi dokle su došli predmeti i da mu je Raif davao naputke kako i što treba da podnese.

Svjedok je istaknuo da mu je Jozo 27.9.2003. godine rekao da je dogovoren sastanak sa Matom Tadićem, ali da je Mato bio u Zagrebu, pa je 30. rujna organiziran taj sastanak u hotelu „Holiday Inn“ u Sarajevu. Nije bio na tom sastanku, a po dolasku kod njega kući Jozo i Zdenka su mu rekli da nema pojma kako se što sređuje i da ću vidjeti kako to Jozo Lijanović radi. Jozo mu

je rekao da je njegova apelacija bezvezna i da će se sada hitno riješiti ovaj predmet. Rekao mu je također da će se apelacija uzeti na prvoj sjednici Ustavnog suda i da će biti pozitivno riješena. Svjedok misli da je to Tadić tada obećao Jozi, zbog dugotrajnih prijateljskih odnosa i veza određenih prijatelja. Kasnije je saznao da su apelacije uvažene a predmeti su ponovo vraćeni na postupak pred Vrhovnim sudom FBiH.

Svjedok je izjavio da mu je Jozo zatražio da mu se donese izdvojeno mišljenje suca Miomira Jočića u jednom predmetu, jer je to trebalo osigurati za Dragana Čovića. Jozo mu je rekao da je Dragan Čović prijatelj koji im je mnogo pomogao i da ga treba zaštititi. U jednom razgovoru mu je spomenuo kako je kupio stan i mercedes svome prijatelju. Rekao je da je to gospodin Čović.

Svjedok je dodao i da mu je Zdravko Lučić rekao jednom prigodom: „vidiš kako sam ja najbolji Hrvat. Uspio sam Čovića pridobiti da me stavi u UO Investicijske banke FBiH, iako nisam u HDZ-u. Ja izuzetno zastupam interese hrvatskog naroda“.

Izjavio je da ga je Jozo opet nazvao kada su odluke vraćene sa Ustavnog suda BiH na Vrhovni sud FBiH i tražio da nastavi sa poslom i da mu je Jozo rekao da čim budu gotove prve presude, da će Lijanovići dati 150.000 KM koje još duguju. Čim je bila prva presuda, Jozo je isplatio taj ostatak novca.

Cijeneći iskaz ovoga svjedoka, Sud je odlučio da isti ne prihvati kao potpuno uvjerljiv iz razloga što je sam svjedok na glavnoj raspravi svjedočio dosta neprecizno i na momente konfuzno, a osnovni razlog neprihvatanja istog je što svi ostali dokazi relevantni za ovaj dio optužnice sa sigurnošću ne upućuju na zaključak da su se isti zaista kao takvi i dogodili.

Naime, na okolnosti kredibiliteta svjedoka Nikolića na glavnoj raspravi su direktno svjedočili Dževad Pazalja i Nihad Imamović, te svjedokinja Zdenka Šimunović.

Svjedok Dževad Pazalja je u svome iskazu na glavnoj raspravi izjavio da je Zoran Nikolić bio angažiran u njegovom odvjetničkom uredu, ali ne na pravnim poslovima već kao pomoćnik za određene poslove sa klijentima. Kredibilitet ovog svjedoka doveden je u pitanje i izjavom svjedoka Pazalje da je i njega na početku njihove suradnje pokušao obmanuti da je student 3. godine pravnog fakulteta, te da je tek mnogo kasnije saznao da Nikolić ne posjeduje nikakvo pravničko obrazovanje.

Ovaj svjedok je dalje izjavio da je samo dva puta imao sastanak sa pravnim zastupnikom firme „Lijanovići“, gospođom Zdenkom Šimunović i da je ta njihova suradnja jako kratko trajala, te da nije istina da je nakon završenih poslova trebao dobiti 50.000 KM od Lijanovića. Dodao je da je Lijanovićima rekao da Nikoliću ne daju nikakav zajam, poznajući kakav je sam Nikolić.

Svjedok Nihad Imamović, koji je generalni direktor tvrtke „ASA holding“, tijekom davanja iskaza na glavnoj raspravi izjavio je da Zorana Nikolića poznaje od 1999. godine, kada ga je poslovni čovjek Sakib Hodžić upoznao sa njim. Svjedoku je rečeno da je Nikolić pravnik-odvjetnik koji može raditi poslove za njegovu tvrtku.

Dodaje da je Nikolić 1,5 - 2 godine radio jako korektno, ali nakon toga je tražio pare za neke poslove koje nije obavio, te da su to kasnije postale ucjene i prijete.

U svome svjedočenju na glavnoj raspravi, Zdenka Šimunović, koja je vodila pravne poslove Lijanovića, izjavila je da se sa Zoranom Nikolićem prvi put upoznala krajem 6. mjeseca 2003. godine, u uredu gospodina Joze Lijanovića, a nakon što su dobili prvu presudu Vrhovnog suda FBiH. Jozo ju je pozvao u ured i rekao tko je gospodin Nikolić, te da će njegova odvjetnička kuća napraviti dopune tužbi koje je sačinila svjedokinja. Tada joj je rečeno da napravi jedan ugovor za pozajmnicu novca za Zorana Nikolića i da napravi ugovor o zastupanju Lijanovića od strane odvjetničkog ureda Pazalja. Nikolić se tada predstavio kao odvjetnik, a pozajmnica od 22.000 KM dala se za rad na ovim predmetima.

Dalje je izjavila da je, kada je vidjela da te dopune tužbi uopće nisu kvalitetne, kontaktirala Jozu Lijanovića i pitala tko je taj Dževad Pazalja i da želi da ga susretne u „Holiday Innu“ u Sarajevu.

Pazalja joj je tom prigodom rekao da nije ništa radio na ovim stvarima, već da je samo Nikoliću posudio pečat.

Na pitanje tužitelja da li je ikada nazočila sastanku sa Matom Tadićem, izjavila je da se to dogodilo jednom prigodom u Klubu Slovenaca u Sarajevu i da joj se činilo da su Jozo i Tadić prijatelji, a da tadašnji razgovor nije vođen u svezi sa postupkom Lijanovića pred Ustavnim sudom BiH.

U pogledu Zdravka Lučića, svjedokinja je izjavila da se sa Lučićem nikada nije sastala i da ga ne poznaje.

Svjedok Robert Livingston, koji je bio istražitelj u štabu IPTF-a u Sarajevu u kritičnom razdoblju i koji se starao o zaštiti Zorana Nikolića, svjedočio je na

okolnosti prijavljivanja Tužiteljstvu predmetnih radnji Lijanovića od strane samog Zorana Nikolića i vođenja istrage u ovom predmetu.

Također je govorio i o određivanju i načinu izvođenja posebne istražne radnje iz članka 116. ZKP BiH, prisluškivanja razgovora između Zdravka Lučića i Zorana Nikolića u restoranu "Brajlović" u Sarajevu.

Putem ovog svjedoka uvedeni su materijalni dokazi i to transkripti prisluškivanog razgovora Zdravka Lučića i Zorana Nikolića u restoranu "Brajlović" dana 7.9.2004. godine.

Izvršenim uvidom u ovaj transkript, Sud je nedvojbeno zaključio da sam tijekom razgovora nigdje ne dovodi u vezu optuženike kao članove zločinačke organizacije.

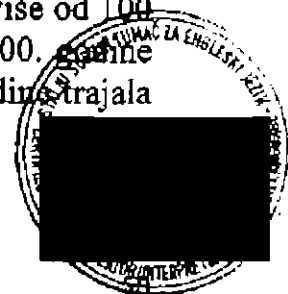
Također putem ovog svjedoka uveden je i dokaz tužiteljstva - ispisi telefonskih poziva optuženika i njihovih suradnika - CD snimci, kao i dokaz - analitički prikaz ispisa telefonskih poziva optuženika i njihovih suradnika.

Ovi dokazi, prema zaključku ovog Suda, istina pokazuju da je postojala telefonska komunikacija između nekih od ovih optuženika u spornom razdoblju, ali je sadržina te komunikacije upitna, što znači da tužitelj nije izvan razumne sumnje uspio dokazati da su ti telefonski razgovori imali za predmet komunikaciju u svezi sa kaznenim djelima koja su im optužnicom stavljena na teret. Zapravo su se neke od tih komunikacija odvijale između vladinih ureda koji jedni s drugima obavljaju legitimne poslove.

Svjedokinja Ivana Lovrić, koja je uposlenica u hotelu „Royal“ u Širokom Brijegu, na glavnoj raspravi posvjedočila je da ne zna tko je platio račun ovog hotela od 22.12.2003. godine, a koji je plaćen za optuženika Matu Tadića. Uvidom u ovaj dokaz Sud je utvrdio da je taj račun u visini od 61,00 KM plaćen od strane tvrtke „Diona“ dana 30.12.2003. godine. Međutim, Tužiteljstvo nije dokazivalo vlasničku strukturu tvrtke „Diona“ niti to na koji način bi braća Lijanovići imali izravne veze sa tom tvrtkom, a Sudu od strane tužitelja na bilo kakav način nije dovedeno u vezu plaćanje tog računa sa bilo kakvim mogućim nezakonitim radnjama optuženika.

Svoj iskaz u pogledu ovog dijela optužbe na glavnoj raspravi dali su i optuženi Jerko Ivanković-Lijanović i Dragan Čović.

Jerko Ivanković-Lijanović je na glavnoj raspravi izjavio da se sa Draganom Čovićem prije 2000. godine vidio samo 2-3 puta, na proslavama sa više od 100 zvanica i da nikada nisu nasamo razgovarali. Dodao je da se od 2000. godine do početka ovog procesa sa Čovićem nije viđao, jer je od 2000. godine trajala

predizborna kampanja, pa nije postojala mogućnost susreta, jer su bili u različitim političkim taborima, te da u kabinetu ministra financija FBiH, kada je Čović bio ministar, nikada nije boravio.

Što se tiče odnosa sa Matom Tadićem, Jerko Ivanković-Lijanović izjavio je da je za njega čuo kao o časnom predsjedniku Ustavnog suda BiH i da ga je viđao na TV i na nekim prijemima. Sa njim nije nikada razgovarao o apelacijama na Ustavnom sudu BiH.

Što se tiče odnosa prema profesoru Zdravku Lučiću, optuženik Jerko Ivanković-Lijanović izjavio je da nikada ranije nije upoznao profesora Lučića do ulaska u ovu sudnicu.

Optuženik Jerko Ivanković-Lijanović bio je kategoričan u tvrdnji da sa Čovićem, Tadićem i Lučićem nikada nije bio skupa u društvu, te da nema govora o tome da su braća Lijanovići za neku uslugu Dragana Čovića prema njima Čoviću poklonili automobil marke "Mercedes" i stan u Londonu.

Ovaj iskaz Jerke Ivankovića-Lijanovića u potpunosti se podudara sa svjedočenjem Dragana Čovića na ove okolnosti tijekom glavne rasprave.

Čović je izjavio da nikakve telefonske komunikacije između njega i optuženika Tadića nije bilo, već da su na taj način komunicirali uposlenici Ministarstva financija FBiH i Ustavnog suda BiH.

U svezi sa njegovim odnosom sa braćom Lijanovići, izjavio je da ih poznaje zbog prirode poslova koje obavlja, ali da u zadnjih pet godina nikada nije imao nikakav kontakt sa njima.

Dodao je da optuženika Lučića uopće ne poznaje, te da je imenovanje Lučića u UO Investicijske banke FBiH izvršeno osam mjeseci nakon što je Čović napustio poziciju ministra financija FBiH, te da na to imenovanje nikako nije mogao utjecati.

Na okolnosti navodnog davanja dara u vidu stana i automobila od strane braće Lijanovići Draganu Čoviću, vještak Marko Galić je na glavnoj raspravi iznio svoj nalaz i mišljenje da je, nakon uvida u poslovne knjige tvrtki Lijanovići, kao i u knjige njihove auto-kuće, jasno utvrđeno da u kritičnom razdoblju između 1.1.2001. i 31.12.2004. godine nije bilo baš nikakvog dokaza tog davanja dara Draganu Čoviću a koje bi se vezivalo za braću Lijanoviće i njihove tvrtke.

Sud je odlučio da iskaze Dragana Čovića i Jerke Ivanković-Lijanovića vezano za ove okolnosti cijeni potpuno prihvatljivim, jer se isti potpuno podudaraju, te

su potpuno sukladni materijalnom dokazima koji su tijekom glavne rasprave prezentirani, a i s obzirom da tužitelj nije uspio ponuditi Sudu dokaze koji bi dokazivali suprotno.

Za postojanje kaznenog djela organizirani kriminal iz članka 250. Kaznenog zakona BiH, dakle kao bitan element bića ovog kaznenog djela, potrebno je da se određena kaznena djela propisana zakonom Bosne i Hercegovine izvrše u okviru pripadništva zločinačkoj organizaciji.

Potrebno je napomenuti da je izmjenama i dopunama Kaznenog zakona BiH zločinačka organizacija opisana sada u članku 1. stavak 19. toga zakona, a ne u članku 1. stavak 17. istog zakona, kako je to ranije bio slučaj.

Pojam zločinačke organizacije, prema Kaznenom zakonu BiH, određen je kao organizirana grupa ljudi od najmanje tri osobe, koja postoji neko vrijeme, djelujući koordinirano u cilju učinjenja jednog ili više kaznenih djela za koja se po zakonu BiH može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna.

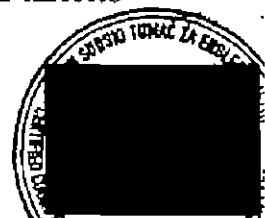
Prema dokazima koji su izvedeni na ove okolnosti, Sud je izveo zaključak da tužitelj nije izvan razumne sumnje uspio dokazati postojanje jedne takve zločinačke organizacije.

Jedini svjedok koji je direktno govorio o takvoj organiziranoj skupini, te planiranju i učinjenju radnji koje imaju obilježja određenih kaznenih djela od strane te grupe, bio je svjedok Zoran Nikolić. Međutim, obrana je uspjela dovesti u pitanje kredibilitet ovog svjedoka iz već navedenih razloga, a i iz razloga što je njegov iskaz neuvjerljiv i što je u totalnoj suprotnosti sa ostalim dokazima koji su na ovu okolnost tijekom dokaznog postupka predloženi Sudu od strane i tužitelja i obrane.

Svi ostali dokazi koje je Tužiteljstvo predložilo na ovu okolnost, o navodnom udruživanju optuženika i navodnom počinjenju kaznenih djela od strane te zločinačke organizacije, a koje je Sud cijenio, bili su na razini indicija, bez potpuno čvrstog utemeljenja u činjenicama, a neki nisu bili ni relevantni u konkretnom slučaju.

Taj skup indicija, kako Sud zaključuje, nije bio dovoljan da bi Sud izvukao zaključak da je takva zločinačka organizacija zaista i postojala kroz stanovito vremensko razdoblje, te da su u njenom okviru i vršena kaznena djela koja su predmetnom optužnicom stavljena na teret optuženicima.

Ovo pogotovo ako se ima u vidu da su mnogi svjedoci tužiteljstva, a posebice Filip Andrić, Danko Šulenta, Zdenka Šimunović i Dževad Pazalja, na izričito

pitanje da li su imali ili imaju saznanja da je navedena skupina djelovala organizirano sa obilježjima zločinačke organizacije, odgovorili negativno.

Sud je, u pogledu ovog dijela optužnice, nakon provedene glavne rasprave, odlučio da sve optužene oslobodi od optužbe na osnovu članka 284. točka c), iz razloga što je ocjenom svih dokaza koji su izvedeni u pogledu ovog dijela optužnice pojedinačno, a i u njihovoj sveukupnoj povezanosti, izveo zaključak da tužitelj nije uspio dokazati izvan razumne sumnje postojanje svih elemenata bića kaznenog djela organizirani kriminal i povezanost svih optuženika u jednu organiziranu skupinu ljudi u smislu članka 1. stavak 19. Kaznenog zakona BiH.

Sud je prilikom ocjene dokaza, a u pogledu ovog kaznenog djela, imao u vidu i ostale dokaze provedene na glavnoj raspravi. Međutim, tim dokazima Sud nije pridavao poseban značaj, a niti je našao potrebnim da vrši njihovu detaljnu analizu, jer nisu bitno utjecali na konačno utvrđeno činjenično stanje i zaključke do kojih je Sud došao temeljem dokaza čiju ocjenu je dao u presudi.

Pod točkom III presude

Kako tužitelj nije uspio izvan razumne sumnje dokazati da su optuženici činili zločinačku organizaciju u smislu članka 1. stavak 19. KZ BiH u okviru koje su se navodno i činila kaznena djela opisana u točkama 1. do 8. optužnice, te sukladno tome niti postojanje jednog od bitnih elemenata bića kaznenog djela organiziranog kriminala iz članka 250. KZ BiH, kao osnovnog djela, pred Sudom se postavilo pitanje izvršenja pojedinačnih kaznenih djela opisanih u točkama 1. do 8. predmetne optužnice.

Točkom 1, 2. i 3. izmijenjene optužnice Draganu Čoviću, te Jozi, Jerki, Mladenu i Slavi Ivanković-Lijanović stavljeno je na teret izvršenje kaznenih djela zloupotrebe položaja ili ovlasti iz članka 358. stavak 3. Kaznenog zakona FBiH (Službene novine FBiH, broj 43/98).

Naime, činjeničnim opisima ovih točaka optužnice optuženiku Draganu Čoviću stavljeno je na teret da je nakon prethodnog dogovora i podstrekavanja od strane braće Lijanovići donio nezakonite upravne akte, i to: 1. 01-16-2632/00 od 23.6.2000. godine i 2. 01-16-2631/00, kao i da je 3. protivno upozorenjima kompetentnih službenih osoba propustio staviti van snage navedene upravne akte, i da je na taj način zloupotrebom svog službenog položaja omogućio pribavljanje imovinske koristi tvrtkama „Lijanovići“ d.o.o. i MI „Lijanovići“.

Zloupotreba položaja ili ovlasti braće Lijanovići ogledala bi se u tome da su nakon prethodnog dogovora, kao ovlaštene osobe u svojim tvrtkama, podstrekavali Dragana Čovića da donese nezakonite upravne akte, te da nakon što su isti doneseni, da je postojao dogovor između njih i optuženika Čovića da se navedeni akti, čak i nakon upozorenja upućenih od strane kompetentnih službenika, ne stave van snage kako bi Lijanovići na taj način stekli protuzakonitu imovinsku korist za svoje tvrtke, a na koji način je oštećen proračun FBiH i neizravno BiH za iznos od 38.710.276,26 KM.

Nakon provedenog dokaznog postupka Sud je odlučio da optuženika Dragana Čovića, a u nedostatku dokaza, oslobodi od optužbe za djela opisana u točkama 1. i 2. optužnice.

Naime, radnja izvršenja kaznenog djela zloupotrebe položaja optuženika Dragana Čovića pod točkom 1. optužnice ogledala bi se u aktivnosti donošenja nezakonitog akta 01-16-2632/00 od 23.6.2000. godine od strane optuženika, a da bi tvrtkama „Lijanovići“ omogućio stjecanje nezakonite imovinske koristi u visini od 1.856.878,00 KM.

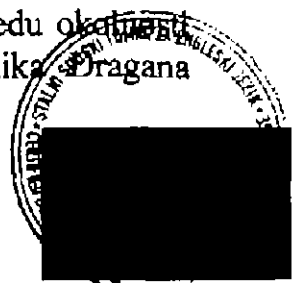
Kako je to pobliže opisano u obrazloženju osuđujućeg dijela ove presude, tužitelj nije izvan razumne sumnje uspio dokazati da je navedeni akt zaista i potpisan od strane Dragana Čovića.

Iz navedenih razloga Sud je odlučio osloboditi optuženika Dragana Čovića ovog dijela optužbe.

Radnja izvršenja kaznenog djela zloupotrebe položaja od strane optuženika Dragana Čovića pod točkom 2. optužnice ogledala bi se u tome da je optuženik donio i potpisao nezakoniti akt broj 01-16-2631/00, a u cilju omogućavanja pribavljanja nezakonite imovinske koristi za tvrtke „Lijanovići“ d.o.o i MI „Lijanovići“ u visini od 36.853.398,26 KM.

Kako je to pobliže u uvodu ovog obrazloženja opisano, tužitelj sve do kraja glavne rasprave, a sukladno članku 274. Zakona o kaznenom postupku BiH, nije uspio pribaviti originalni dokument ili ovjereni preslik akta 01-16-2631/00, pa Sud, sukladno članku 10. Zakona o kaznenom postupku BiH, ovaj dokaz nije uzimao u obzir prilikom odlučivanja u ovom kaznenom predmetu.

Također, i svi drugi dokazi izvedeni na glavnoj raspravi u pogledu optuženika Čovića donošenja navedenog akta 01-16-2631/00 od strane optuženika Dragana

Čovića nisu izvan razumne sumnje mogli potvrditi da je ovaj akt zaista i donesen kao takav.

Iz navedenih razloga, Sud je odlučio optuženika Dragana Čovića osloboditi ovog dijela optužbe.

Što se tiče zloupotrebe položaja ili ovlaštenja od strane braće Lijanovići iz točaka 1, 2. i 3. optužnice, pod točkom 1. optužnice njima se na teret stavljalo da su nakon prethodnog dogovora podstrekavali Dragana Čovića da donese nezakoniti akt 01-16-2632/00, da bi oni na osnovu njega ostvarili odgovarajuću imovinsku korist.

Kako je to tijekom dokaznog postupka nesporno utvrđeno, činjenica je da je donesen akt 01-16-2632/00 od 23.6.2000. godine i da je on proizvodio određena pravna dejstva.

Međutim, niti jedan dokaz izveden tijekom glavne rasprave niti u jednom svome dijelu ne potvrđuje stav tužiteljstva da su braća Lijanovići na bilo kakav način sa umišljajem podstrekavali optuženika Dragana Čovića da donese ovaj pravni akt, te da isti kada je donesen ne stavi van snage. Posebno ističemo da optužba nije dokazala da su ovi optuženici na bilo koji način postupali nezakonito s ciljem traženja pomoći od Dragana Čovića u pribavljanju oslobođenja od, kako su to oni smatrali, nepropisno nametnutih posebnih taksi.

Iz navedenih razloga, Sud je odlučio u nedostatku dokaza optuženike Jozu, Jerku, Mladena i Slavu Ivanković-Lijanović osloboditi ovog dijela optužbe.

Što se tiče stava Tužiteljstva u pogledu točke 2. optužnice, kojom se braći Lijanovići na teret stavlja da su nakon prethodnog dogovora podstrekavali optuženika Dragana Čovića da donese akt broj 01-16-2631/00, a da bi oni ostvarili nezakonitu imovinsku korist, Sud je, kako je to već spomenuto odlučio da se ovaj akt, s obzirom da Sudu nije podnesen sukladno članku 274. Zakona o kaznenom postupku, ne uzme u obzir prigodom odlučivanja u ovom predmetu.

Svi ostali dokazi predočeni od strane tužiteljstva na ovu okolnost nisu na kvalitetan način Sudu mogli dokazati da je ovaj akt uopće i postojao.

Dakle, Sud nije ni mogao izvan razumne sumnje zaključiti da je postojao ovaj akt, pa nije bilo moguće u konkretnom slučaju ni utvrditi umišljajno podstrekavanje da se isti i donese.

Iz navedenih razloga, Sud je odlučio da se braća Jozo, Jerko, Mladen i Slavo oslobode ovog dijela optužbe.

U pogledu točke 3. optužnice, optuženoj braći Lijanovići stavljeno je na teret da su, nakon što su od strane optuženika Dragana Čovića doneseni protuzakoniti akti 01-16-2632/00 i 01-16-2631/00, podstrekavali optuženika Dragana Čovića da i nakon upozorenja kompetentnih službenika ne povuče te nezakonite akte, kako bi na taj način ostvarili nezakonitu imovinsku korist za svoje tvrtke u visini od 38.710.276,26 KM.

S obzirom da akt 01-16-2631/00 uopće kao takav nije uzet u razmatranje prilikom odlučivanja, a iz već navedenih razloga, te da prema mišljenju ovog Suda nije dokazano niti da je kao takav uopće i postojao, te da je Dragan Čović oglašen krivim zbog posljedica dejstva akta 01-16-2632/00 od 23.6.2000. godine, Sud je mogao razmatrati jedino eventualno postojanje počinjenja ovog kaznenog djela od strane braće Lijanovići u pogledu iznosa od 1.856.878,00 KM, koji iznos je od strane vještaka utvrđen kao imovinska korist proizašla iz primjene akta 01-16-2632/00.

Kazneno djelo zloupotrebe položaja ili ovlasti u podstrekavanju od strane braće Lijanovići moglo bi postojati u slučaju da postoji umišljaj istih na podstrekavanje Dragana Čovića da učini kazneno djelo za koje je ovom presudom i oglašen krivim.

Međutim, iz svih provedenih dokaza na ovu okolnost tijekom glavne rasprave Sud nije izvan razumne sumnje uspio utvrditi da su braća Lijanovići vršila bilo kakav umišljajni akt kojim bi podstrekavali optuženika Dragana Čovića da akt broj 01-16-2632/00, nakon što je donesen, i nakon upozorenja kompetentnih službenika, ne stavi van snage, kako bi na taj način ostvarili nezakonitu imovinsku korist za svoje tvrtke.

Svi dokazi na ovu okolnost koji su Sudu prezentirani tijekom glavne rasprave, a posebice cjelokupna pisana korespondencija vezana za ovo pitanje između Lijanovića i nadležnih institucija vlasti, kao i svjedočenja na ovu okolnost u prvom redu Ivice Galića, Filipa Andrića, Jerke Ivankovića-Lijanovića i Danka Šulente, Sud su doveli do nespornog zaključka da nije bilo nikakvog oblika podstrekavanja Dragana Čovića od strane braće Lijanovići da se akt broj 01-16-2632/00 i nakon upozorenja kompetentnih službenika ne stavi van snage, kako bi na taj način ostvarili nezakonitu imovinsku korist za svoje tvrtke.

Naime, kako je to Sud nedvojbeno utvrdio, tvrtke „Lijanovići“ su se u svezi sa predmetnom problematikom više puta obraćali Carinskoj upravi FBiH i slali upite u pogledu ove problematike istoj.

Nakon što su dobili proslijeđeni sporni akt, koji je donesen od strane Federalnog ministarstva financija, oni nastavljaju sa uvozom pilećeg separata, osnovano smatrajući da je njihov upit riješen na taj način, jer je općepoznata činjenica da se Carinska uprava FBiH nalazi u sastavu Federalnog ministarstva financija, i to kao Federalna uprava u sastavu istog, dakle njegova organizaciona jedinica.

Sva upozorenja, kako je to od strane ovog Suda utvrđeno u dokaznom postupku, koja su upućivana od strane nadležnih institucija optuženiku Draganu Čoviću, a u prvom redu upozorenje Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH u čijoj isključivoj nadležnosti je ova problematika, nisu dopirala do Lijanovića. Dakle, njihove tvrtke nastavljaju sa redovitim poslovanjem, u skladu sa dobivenim napucima. Optužba dakle nije utvrdila da su Lijanovići uopće i znali da je predmetni dokument nezakonit, niti da je bilo bilo kakvih pokušaja da se isti stavi van snage.

Kako je to nakon provedenog dokaznog postupka nedvojbeno utvrđeno, sva korespondencija vezana za ovo pitanje odvijala se na relaciji između Carinske uprave FBiH, Ministarstva financija FBiH i Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

S obzirom na prirodu poslova kojima se bave, a kako je to u dokaznom postupku i utvrđeno, ovaj Sud zaključuje da tužitelj nije uspio dokazati da su Lijanovići znali ili da su mogli znati za ova upozorenja koja su bila upućivana prema optuženiku Draganu Čoviću.

Dakle, iz svih ovih razloga, Sud je nedvojbeno zaključio da se u radnjama optuženika Joze, Jerke, Mladena i Slave Ivanković-Lijanović ne mogu utvrditi sva bitna obilježja bića kaznenog djela zloupotreba položaja ili ovlaštenja u podstrekavanju, a posebno iz razloga što nije dokazano da je postojao umišljaj optuženika da bi podstrekavanjem optuženika Dragana Čovića ishodili nastavljanje van snage akata koje je optuženik Čović donio, a sve da bi izbjegli plaćanje dadžbina prema FBiH.

Shodno navedenim razlozima, Sud je odlučio optuženike Jerku, Mladena, Jozu i Slavu Ivanković-Lijanović osloboditi ovog dijela optužbe, te Federaciju Bosne i Hercegovine kao oštećenu uputiti na parnicu, a radi naplate predmetnih potraživanja.

Točkom 4. izmjenjene optužnice Jozi, Jerki, Mladenu, Slavi Ivankoviću-Lijanoviću i Zdravku Lučiću stavljeno je na teret izvršenje kaznenog djela davanje mita iz članka 363. Kaznenog zakona FBiH (Službene novine FBiH, broj 43/98).

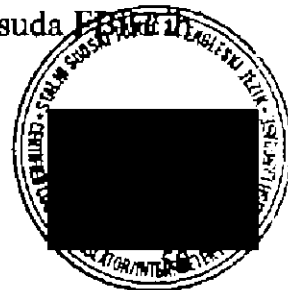
Činjeničnim opisom ove točke optužnice optuženiku Jozi Ivankoviću-Lijanoviću stavljeno je na teret da je po prethodnom dogovoru sa svojom braćom, s ciljem da osiguraju pozitivan ishod postupaka po tužbama tvrtke „Lijanovići“ d.o.o. pred Vrhovnim sudom FBiH, dogovorio sa optuženikom Zdravkom Lučićem da Zdravko posreduje u pronalaženju osobe koja će organizirati davanje mita sucima Vrhovnog suda FBiH.

Naime, prema optužnici, Zdravko Lučić posredovao je u pronalaženju takve osobe, te je ugovorio sastanak između optuženika Jozе Ivankovića-Lijanovića i svog prijatelja Zorana Nikolića, koji je pristao da za ugovorenu novčanu naknadu posreduje u davanju mita sucima Vrhovnog suda FBiH, nakon čega je od optuženika Jozе primio iznos od ukupno 24 000 Eura i organizovao davanje mita preko posrednika tajnika Vrhovnog suda FBiH Raifa Karića, kojemu je primljeni novac dao kao avansnu uplatu za suce nadležne za vođenje predmeta po tužbama Lijanovića.

Na ove okolnosti, tijekom glavne rasprave saslušani su svjedoci Zoran Nikolić, Zdenka Šimunović, Mirjana Perišić, Milan Pavlić, Sadudin Kratović i Danica Šain, a izvedeni su i materijalni dokazi – ugovor o zajmu na 22.000 Eura, potvrda na iznos od 2.000 Eura i 22.000 Eura i tužba tvrtke „Lijanovići“ protiv odluke Ministarstva financija FBiH podnesena Vrhovnom sudu FBiH.

Svjedok Zoran Nikolić, na glavnoj raspravi svjedočio je da je postojao kontakt sa Vrhovnim sudom FBiH u svezi sa predmetom „Lijanovići“, a da je sa Jozom Lijanovićem, a zatim i sa ostalom braćom Lijanovići došao u kontakt preko Zdravka Lučića s kojim je imao prijateljske odnose. Svjedok tvrdi da je Lučić spominjao da Lijanovići imaju mnogo problema u svezi sa naknadnim postupkom naplate carinskih pristojbi, te da je Lučić nastojao doći do informacija o predmetima, ali da nisu imali veze na Vrhovnom sudu FBiH, te je Jozo preko Lučića tražio pomoć od svjedoka i čak spominjao desetogodišnju plaću predsjednika Vrhovnog suda, samo da se to riješi.

Sljedeći korak je bilo davanje predujma sucima Vrhovnog suda FBiH i da se taj predujam da odmah nakon uzimanja predmeta u rad. Predujam, koji je trebao isplatiti Lučić nije došao na vrijeme, a iznos mu je bio 50.000 KM. Ispostavilo se da taj novac nije kod Lučića, a sutkinja Vrhovnog suda FBiH

je u međuvremenu izvijestila da ni prva sudska odluka nije pozitivna po Lijanoviće.

Svjedok tvrdi da je odmah sljedećeg jutra otišao u Široki Brijeg i da je tamo razgovarao sa Jozom Lijanovićem, Zdenkom Šimunović i Slavicom Ivanković. Zatim je na njegovo inzistiranje zaključen ugovor o zajmu od 22.000 Eura između njega i Lijanovića, da bi on imao podrijetlo novca, i da je nakon toga Jozi Lijanoviću rekao da će sve biti završeno. Supotpisnici toga ugovora su bili Zdenka i Slavica.

Prema iskazu svjedoka, u međuvremenu su predmeti uzeti u rad na Vrhovnom sudu FBiH. Svjedok navodi da je Raifa Karića znao i od prije, te da je on bio čovjek koji je mogao sve riješiti. Dodaje da je postojao dogovor da se za ove usluge isplati ukupno 200.000 KM i to 4 puta po 50.000 KM, a da je tajnik Vrhovnog suda FBiH Raif Karić vršio predaju tog novca, koji je dat sucima koji su pomogli da se taj predmet riješi, a to su suci: Pavlić, Danica Šain i trećeg se ne sjeća.

Izjavio je da je novac fizički predao Raifu Kariću i da je prvi put to bio iznos od 22.000 Eura kao predujam. Nakon toga svjedok je svakodnevno odlazio na Sud da vidi dokle su došli predmeti, a Raif mu je davao naputke kako i što treba podnijeti, a o odluci Vrhovnog suda FBiH ga je informirala Danica Šain. Kada su odluke vraćene sa Ustavnog na Vrhovni sud, Jozo Lijanović ga je opet kontaktirao i tražio da nastavi s poslom. Čim je bila prva presuda gotova, Jozo je isplatio ostatak novca.

Cijeneći iskaz ovoga svjedoka, Sud je odlučio da iskaz ovog svjedoka ne prihvati u cijelosti kao relevantan, ili na bilo koji način vjerodostojan, jer je njegov iskaz u bitnim dijelovima u potpunoj suprotnosti sa iskazima drugih svjedoka.

Naime, svjedokinja Zdenka Šimunović potvrdila je jedan dio njegovog iskaza, a to je da je zaista sačinjen ugovor o zajmu na 22.000 Eura. Međutim, tužiteljstvo nije uspjelo dokazati da je taj novac ikada predan ili obećan tajniku Vrhovnog suda FBiH Kariću, niti sucima Vrhovnog suda, a o čemu su svjedočili suci Vrhovnog suda FBiH.

Svjedokinja Mirjana Perišić, sutkinja Vrhovnog suda FBiH, u svom svjedočenju izjavila je da je u svibnju 2003. godine na zahtjev kolega koje su tražile pomoć dobila carinske predmete da provjeri da li su tužbe podnesene u roku ili ne. Između ostalih, tu je bio i predmet Lijanovića. Napominje da je

upoznala Zorana Nikolića tako što je njegova majka, koju poznaje iz suda, tražila da ga primi. Svjedokinja ga je primila i uputila na Sadudina Kratovića, koji je bio predsjednik Upravnog odjeljenja toga Suda, jer ga je interesirao status tužbi u predmetu Lijanovići. Nakon toga vidjela ga je nekoliko puta kako ulazi u ured Raifa Karića. Nakon što je za ovaj sastanak ispričala sucu Kratoviću, on joj je rekao da ga je i njemu dovodila njegova majka, a i drugim sucima, te da su se Nikolić, njegova majka i Raif Karić često raspitivali kada će biti gotovi predmeti Lijanovića. Nadalje svjedoči da je gro predmeta riješilo vijeće u sastavu Milan Pavlić kao predsjednik vijeća, Hidajeta Rizvić kao izvjestitelj i svjedokinja kao član. Smatra da je logičan zaključak bio da je Nikolić veza u predmetu, jer se predstavljao kao zastupnik Lijanovića i dolazio je na Sud.

Svjedokinja je također izjavila da niti jedan predmet do danas nije riješen u meritumu.

Svjedok Milan Pavlić, također sudac Vrhovnog suda FBiH, tijekom davanja svoga iskaza, uglavnom je iznio iste navode kao i svjedokinja Mirjana Perišić u pogledu postojanja tužbi i dolazaka Nikolića na Sud, te je napomenuo kako će Lijanovići u konačnici morati platiti dažbine, bez obzira na odluke Ustavnog suda. Istakao je da je Raif Karić bio najbolje informiran o tome kod koga je koji predmet u radu, jer je upravljao cjelokupnom administracijom suda, te da je mogao dati informaciju prije nego što odluka napusti Sud. U unakrsnom ispitivanju negirao je da je ikada primio mito, te je istakao da Nikolić nikako nije mogao utjecati na odluke Vrhovnog suda FBiH.

Za postojanje kaznenog djela davanja mita potrebno je da je službenoj ili odgovornoj osobi učinjen ili obećan dar ili neka druga korist, a Sud nije mogao nesumnjivo utvrditi na osnovu provedenih dokaza da su optužena braća Lijanovići počinili kazneno djelo davanja mita, niti da je optuženik Zdravko Lučić posredovao ili sudjelovao na bilo koji način u navedenom kaznenom djelu.

Naime, svjedoci suci Vrhovnog suda FBiH, Mirjana Perišić i Danica Šain, uključujući i svjedoka suca Sadudina Kratovića, tada predsjednika Upravnog odjeljenja Vrhovnog suda FBiH, izričito negiraju da su ikada primili novac ili da im je taj novac obećan ili da su vidjeli Raifa Karića da prima novac, te Sud ove iskaze cijeni potpuno prihvatljivim, jer se međusobno podudaraju u svim bitnim elementima, a tužiteljstvo nije ponudilo niti jedan dokaz kojim bi se dokazalo suprotno. Stoga, nije ponuđen niti jedan pouzdan dokaz o tome da je ijedan sudac Vrhovnog suda ikada primio, ili mu je bilo ponuđeno, išta da bi ishodio pozitivnu odluku u bilo kojem od ovih predmeta.

Iz gore navedenih razloga, Sud je odlučio da optuženike Jozu, Jerku, Mladena i Slavu Ivankovića-Lijanovića, te optuženika Zdravka Lučića, za radnje opisane u točki 4. izmijenjene optužnice oslobodi od optužbe zbog nedostatka dokaza.

Sud je prilikom ocjene dokaza, a u pogledu ovog kaznenog djela, imao u vidu i ostale dokaze provedene na glavnoj raspravi. Međutim, tim dokazima nije pridavao poseban značaj, a niti je našao potrebitim vršiti njihovu detaljnu analizu, jer nisu bitno utjecali na konačno utvrđeno činjenično stanje i zaključke do kojih je Sud došao temeljem dokaza čiju ocjenu je dao u presudi.

Točkom 5. izmijenjene optužnice optuženicima Jozi, Jerki, Mladenu i Slavi Ivanković-Lijanović stavljeno je na teret izvršenje kaznenog djela davanje dara i drugih oblika koristi iz članka 218. Kaznenog zakona BiH, i to da su tijekom kolovoza ili rujna 2003. godine, u namjeri da pokrenu postupak apelacije pred Ustavnim sudom BiH, a protiv presuda Vrhovnog suda FBiH koje se odnose na plaćanje posebnih taksi - prelevmana, zatražili pravne upute u pogledu apelacije pred tim Sudom od optuženika Mate Tadića, te mu zuzvrat ponudili isplatu od 200.000 Eura, a da im Mato Tadić osigura uzimanje njihovih predmeta u prioritetan rad pred Ustavnim sudom BiH i da osigura pozitivno rješavanje istih u korist Lijanovića.

Istim činjeničnim opisom optuženiku Mati Tadiću stavljeno je na teret izvršenje kaznenog djela zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz članka 220. stavak 3. Kaznenog zakona BiH, i to na način da se sa Jozom Ivankovićem-Lijanovićem i službenikom za pravne poslove tvrtki „Lijanovići“ Zdenkom Šimunović sastao u Sarajevu, dao im pravne savjete u pogledu apelacije pred Ustavnim sudom BiH vezane za njihove predmete, da je tema tog sastanka bila i obećanje isplate od 200.000 Eura od strane Lijanovića, a za uzimanje njihovih predmeta u prioritetan rad pred Ustavnim sudom BiH i njihovo pozitivno rješavanje u korist Lijanovića. Dalje je u optužnici navedeno da se Mato Tadić nije izuzeo iz rada u ovom predmetu, već da je sudjelovao u radu plenarne sjednice Ustavnog suda BiH kada se odlučivalo o istome, te da je nakon donošenja odluka od strane Ustavnog suda BiH obavljen sastanak u noći između 21. i 22.12.2003. godine na nepoznatoj lokaciji u Širokom Brijegu, a da bi se proslavio ovaj zajednički uspjeh. Navodne troškove boravka optuženika Mate Tadića u Širokom Brijegu platio je optuženik Jerko Ivanković-Lijanović.

Na ove okolnosti tijekom glavne rasprave saslušani su svjedoci Zoran Nikolić, Zdenka Šimunović, Miodrag Simović, Dušan Kalember, Faris Vehabović,

Ivana Lovrić, a izveden je i materijalni dokaz - račun hotela „Royal“ u Širokom Brijegu.

Svjedok Zoran Nikolić na glavnoj raspravi svjedočio je da nakon što je informiran o odluci Vrhovnog suda FBiH u pogledu predmeta Lijanovića, da je pripremljena forma apelacije odnesena Jozi Lijanoviću u Široki Brijeg i nakon njegove suglasnosti podnesena Ustavnom sudu BiH. Gospodin Raif Karić i još nekoliko pravnih savjetnika pomogli su mu u sačinjavanju apelacije.

Jozo Lijanović mu je 27. rujna rekao da je dogovoren sastanak sa Matom Tadićem, ali da je Mato bio u Zagrebu, pa je 30. rujna organiziran taj sastanak u „Holiday Innu“ u Sarajevu, a da će Jozo i Zdenka nakon toga doći kod Nikolića u stan. Nije bio na tom sastanku, a po dolasku kod njega kući, Jozo i Zdenka su mu rekli da nema pojma kako se što sređuje i da će vidjeti kako to Jozo Lijanović radi. Sugerirano mu je da se treba obratiti pozornost na pravo na pravično saslušanje, a nakon toga je nastupilo zahlađenje njegovih odnosa sa Jozom Lijanovićem. Jozo mu je rekao da je njegova apelacija bezvezna i da će se sad hitno riješiti ovaj predmet. Rekao mu je da će se apelacija uzeti na prvoj sjednici Ustavnog suda BiH i da će biti pozitivno riješena. Misli da je to Jozi Tadić tada obećao zbog dugotrajnih prijateljskih odnosa i veza određenih prijatelja.

Svjedok je dodao da je kasnije saznao da su apelacije uvažene, a predmeti ponovno vraćeni na postupak pred Vrhovnim sudom FBiH.

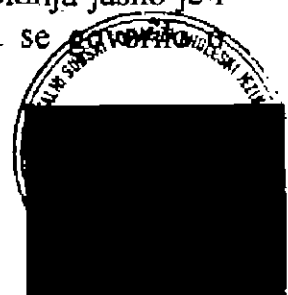
Nakon obavljenog slavlja, gdje je Jozo slavio svoju pobjedu, nije mu se javljao nekoliko dana, a Lučić je bio posrednik.

Kada su odluke vraćene sa Ustavnog na Vrhovni sud FBiH, Jozo ga je kontaktirao i tražio da nastavi sa poslom.

Dogovor je bio da se da 200.000 KM sucima i za odvjetnika Pazalju 50.000 KM, a i za njega je obećavao ogromne iznose.

Sud je odlučio da nakon što je ovaj iskaz svjedoka cijenio zasebno, a zatim i u svezi sa svim ostalim dokazima izvedenim na ovu okolnost, da isti ne uzme kao vjerodostojan, jer je u značajnoj suprotnosti sa svim ostalim dokazima.

Svjedokinja Zdenka Šimunović posvjedočila je da se sastanak između Joze Lijanovića, Mate Tadića i nje zaista i dogodio, ali da to nije bilo u hotelu „Holiday Inn“, već u Klubu Slovenaca u Sarajevu. Ova svjedokinja jasno je i nedvosmisleno izjavila da je to bio prijateljski razgovor, da se

sastavu Ustavnog suda BiH, ali da tema razgovora uopće nije bila pomoć Tadića Lijanovićima, kao i nikakav novčani iznos koji bi bio protuusluga za to.

Svjedok Faris Vehabović, koji je registrar Ustavnog suda BiH, tijekom dokaznog postupka posvjedočio je da apelacija Lijanovića nije prolazila nikakve protuzakonite procedure niti ubrzanja u odnosu na sve druge predmete pred ovim Sudom. Također je izjavio da je predmet po redovnoj proceduri proslijedio dalje generalnom tajniku Ustavnog suda na dalje signiranje, a bio je izričit u tome da optuženik Mato Tadić nikada nije vršio utjecaj da se ovi predmeti ubrzaju.

Svjedočenje Vehabovića se u potpunosti podudara sa iskazom koji je tijekom dokaznog postupka dao Dušan Kalember, generalni tajnik Ustavnog suda BiH. Ovaj svjedok izjavio je da su apelacije u predmetima Lijanovića počele dolaziti u ljeto 2003. godine. On je kao generalni tajnik Suda prisustvovao svim plenarnim sjednicama Ustavnog suda, pa tako i kada se odlučivalo o apelaciji Lijanovića. Bio je izričit da Mato Tadić kao predsjednik Ustavnog suda BiH u tom razdoblju nikada nije vršio nikakve pritiske u pogledu predmeta Lijanovića.

Svjedok profesor Miodrag Simović, koji je u spornom razdoblju bio potpredsjednik Ustavnog suda BiH i sudac-izvjestitelj u predmetu Lijanovića, na glavnoj raspravi izjavio je da na njega nitko nije utjecao u vrijeme donošenja odluka po apelaciji u predmetima Lijanovića, a koje su počele dolaziti u ljeto 2003. godine.

Svjedokinja Ivana Lovrić, koja je u spornom razdoblju bila uposlenica u hotelu „Royal“ u Širokom Brijegu, na glavnoj raspravi posvjedočila je da ne zna tko je platio račun ovog hotela od 22.12.2003. godine, a koji je plaćen za optuženika Matu Tadića. Uvidom u ovaj dokaz Sud je utvrdio da je taj račun u visini od 61,00 KM plaćen od strane tvrtke „Diona“ dana 30.12.2003. godine. Međutim, Tužiteljstvo nije dokazivalo vlasničku strukturu tvrtke „Diona“ niti to na koji način bi braća Lijanovići imali izravne veze sa tom tvrtkom, a Sudu od strane tužitelja na bilo kakav način nije dovedeno u vezu plaćanje tog računa sa bilo kakvim mogućim nezakonitim radnjama optuženika.

Nakon brižljive ocjene svih ovih dokaza, Sud je nedvosmisleno utvrdio da tužiteljstvo izvan razumne sumnje nije utvrdilo niti ponudilo dovoljno dokaza da potkrijepi kazneno djelo davanja dara od strane optužene braće Lijanovići optuženiku Mati Tadiću, a u vidu novčanog iznosa od 200.000 KM, te također i zloupotrebe položaja optuženika Mate Tadića kao predsjednika Ustavnog

suda BiH, na način da je davao pravne savjete u pogledu apelacija Lijanovića pred Ustavnim sudom BiH, a zatim utjecao da se njihov predmet prioritarno uzme u rad pred ovim Sudom, kao i kasniji utjecaj na druge suce toga Suda da odluka koja se tiče Lijanovića bude pozitivno riješena u njihovu korist.

Ovo pogotovo kada se ima u vidu da je na glavnoj raspravi svjedok Nikolić izjavio da je novčani iznos koji je bio predat sucima iznosio 200.000 KM. Međutim, iz koncepcije Nikolićevog svjedočenja očito je da je taj sporni iznos, po njegovim navodima, bio namijenjen sucima Vrhovnog suda FBiH, a ne sucima Ustavnog suda BiH. Ne postoji niti jedan dokaz koji bi potvrdio da je optuženik Mato Tadić primio ili da mu je ponuđeno išta vrijedno s ciljem njegovog utjecanja na postupke pred Ustavnim sudom, niti da bi on to uopće i bio u mogućnosti uraditi.

Iz gore navedenih razloga, Sud je odlučio optuženike Jozu, Jerku, Mladena i Slavu Ivanković-Lijanović, te optuženika Matu Tadića za radnje opisane u točki 5. izmijenjene optužnice osloboditi od optužbe zbog nedostatka dokaza.

Pod točkama 6, 7. i 8. izmijenjene optužnice optuženicima Jozi, Jerki, Mladenu i Slavi Ivanković-Lijanović na teret je stavljeno da su radnjama opisanim u činjeničnom opisu ovog akta počinili kaznena djela zloupotreba ovlasti u gospodarstvu iz članka 259. stavak 2. Kaznenog zakona FBiH (Službene novine FBiH, broj 43/98), krivotvorenje isprave iz članka 351. stavak 3. i porezna utaja iz članka 272. stavak 2. istoga Kaznenog zakona.

S obzirom da su radnje izvršenja kod ove tri točke optužnice jako povezane, i da jedna drugu u potpunosti ne isključuju, Sud je nakon uvida u sve dokaze pojedinačno, a i u njihovoj ukupnosti, odlučio kao u izreci ove presude, a iz razloga kako slijede.

Optuženoj braći Lijanovići na teret je stavljeno da su, u razdoblju od lipnja 2000. do travnja 2002. godine, kao vlasnici poduzeća „Lijanović“ d.o.o. i MI „Lijanovići“, u namjeri pribavljanja protupravne imovinske koristi za pravnu osobu u kojoj su uposleni, sastavljanjem isprava neistinitog sadržaja, prikrivanjem činjenica neistinito prikazivali stanje i kretanje sredstava i rezultata poslovanja, uskraćivali plaćanje sredstava iz poreznih i drugih fiskalnih obaveza u Federaciji BiH, te da su u okviru tih djelatnosti kao vlasnici navedenih poduzeća veći broj lažnih jedinstvenih carinskih isprava, koje se odnose na carinjenje roba sa kojima posluju, upotrijebili kao prave, da je na taj način izbjegnuto plaćanje poreza u iznosima za njihove tvrtke u ukupnom iznosu od 38.719.276,26 KM.

Tijekom dokaznog postupka na ove okolnosti posebice su svjedočili Danko Šulenta, Filip Andrić, Jerko Ivanković-Lijanović, Zdenka Šimunović, Ivica Galić, a izvedeni su i materijalni dokazi: dopis tvrtke Lijanovići upućen direktoru CU FBiH od 20.4.2000. godine, dopis od 21.7.2000. godine Filipa Andrića upravitelju Carinarnice Mostar, dopis od 13.7.2000. godine Ivica Galića direktoru CU FBiH, dopis od 23.6.2000. godine Dragana Čovića Filipu Andriću, dopis od 23.6.2000. godine Filipa Andrića tvrtki Lijanovići, dopis tvrtke Lijanovići od 27.12.1999. godine upućen Interagentu, dopis tvrtke Interagent od 3.7.2001. godine upućen tvrtki Lijanovići, carinska dokumentacija/ piletina, dopis tvrtke Interagent od 16.6.1999. godine upućen tvrtki Lijanovići, carinska dokumentacija/ gotovi mesni proizvodi.

Za postojanje sva tri kaznena djela koja su stavljena na teret optuženoj braći Lijanovići, pored ostalih bitnih elemenata, kao jedan od osnovnih elemenata bića tih kaznenih djela javlja se namjera izvršitelja, u konkretnom slučaju da se potpuno ili djelimično izbjegne plaćanje poreza ili drugih doprinosa, namjera sačinjavanja lažne isprave u cilju njene upotrebe kao prave i upotrebe takve isprave, odnosno namjera pribavljanja protupravne koristi svojim tvrtkama u iznosu preko 200.000 KM.

Dakle, na strani izvršitelja, potrebno je da postoji subjektivna komponenta namjere pri izvršenju ovih kaznenih djela, koja obuhvaća svijest o želji izvršenja ovih kaznenih djela.

Kako je to obrana braće Lijanovići sve vrijeme tijekom glavne rasprave osnovano isticala, odgovorne osobe u razdoblju tretiranom ovom optužnicom pretežito su bile osobe koje nisu članovi obitelji Ivanković-Lijanović.

Nedvojbeno je da je prema Zakonu o gospodarskim društvima uprava određenog gospodarskog društva, na čelu sa direktorom, odgovorna za zakonitost poslovanja toga društva.

Braća Lijanovići su kao vlasnici navedenih tvrtki bili u drugoj poziciji, poziciji vlasnika kapitala i u određenim razdobljima bili su članovi Nadzornih odbora tih tvrtki, kako je to nedvojbeno utvrđeno tijekom ovog kaznenog postupka.

U spornom razdoblju jedino je Jerko Ivanković-Lijanović obnašao dužnost zamjenika direktora i to do 5.4.2001. godine, a u narednom razdoblju do 5.3.2002. godine bio je direktor tvrtke Lijanovići. U ostalom vremenu druge su osobe obnašale dužnosti na odgovornim mjestima u ovim tvrtkama.

Tome u prilog govore svi izvedenih dokazi u ovom razdoblju, a posebice iskazi svjedoka Zdenke Šimunović i Jerke Ivankovića-Lijanovića, koji su precizno govorili o vlasničkoj strukturi u ovim tvrtkama.

Namjeru braće Lijanovića da izvrše kaznena djela opisana u točkama 6, 7. i 8. optužnice tužiteljstvo nije uspjelo dokazati. Nije ponuđen niti jedan dokaz koji bi utvrdio da je kod bilo kojeg optuženika postojao mens rea potrebit za ovo kazneno djelo.

Naime, kako je to već ranije detaljno opisano u obrazloženju točke 3. izmijenjene optužnice u pogledu braće Lijanovići, a kako to pobliže proizlazi iz provedenih dokaza na ove okolnosti, u radnjama Joze, Jerke, Mladena i Slave Lijanović, kao i odgovornih osoba u tvrtkama „Lijanovići“ d.o.o. i MI „Lijanovići“ Sud ni na kakav način nije mogao utvrditi namjeru za počinjenje predmetnih kaznenih djela.

Kako je to Sud nedvojbeno zaključio, oni se na sasvim uobičajen način obraćaju sa upitima Carinskoj upravi FBiH, kojima traže tumačenja u pogledu uvoza roba sa kojima redovno posluju njihova poduzeća. Nakon što su dobili navedene naputke, oni vrše uvoz robe bez plaćanja spornih poreza, popunjavajući jedinstvene carinske isprave na način koji je u potpunom skladu sa dobivenim napucima i neplaćajući doprinose koji se prema dobivenim napucima ne trebaju ni plaćati.

Ovom stavu potpuno u prilog govore svjedočenja svih svjedoka izvedenih na ovu okolnost, a posebice Danka Šulente, Ivica Galića i Filipa Andrića, koji su svjedočili na glavnoj raspravi.

Danko Šulenta, koji je u spornom razdoblju bio špediter tvrtki Lijanovići, na glavnoj raspravi izjavio je da se carinjenje robe vršilo u skladu sa dobivenim naputkom i da je isto carinjenje bilo transparentno, te da su djelatnici carine u svakom trenutku znali što se uvozi.

Filip Andrić i Ivica Galić svjedočili su o predmetnoj korespondenciji u svezi sa ovom problematikom između tvrtki Lijanovići i nadležnih institucija, a što je u svome svjedočenju potvrdio i Jerko Ivanković-Lijanović, o čemu govore i materijalni dokazi vezani za ovu korespondenciju izvedeni na glavnoj raspravi.

Iz svega navedenog proizilazi da tužitelj nije izvan razumne sumnje uspio dokazati postojanje namjere za izvršenje predmetnih kaznenih djela od strane Joze, Jerke, Mladena i Slave Ivanković-Lijanović, kao jednog od bitnih

elemenata bića kaznenih djela zloupotrebe ovlasti u gospodarstvu, krivotvorenje isprave i utaje poreza.

Shodno ovome, Sud je odlučio Jozu, Jerku, Mladena i Slavu Ivanković-Lijanović, u nedostatku dokaza, osloboditi od optužbi za kaznena djela opisana u točkama 6, 7. i 8. izmijenjene optužnice.

Sud je prilikom ocjene dokaza, a u pogledu ovih kaznenih djela, imao u vidu i ostale dokaze provedene na glavnoj raspravi. Međutim, tim dokazima nije pridavao poseban značaj, a niti je našao potrebitim vršiti njihovu detaljnu analizu, jer nisu bitno utjecali na konačno utvrđeno činjenično stanje i zaključke do kojih je Sud došao temeljem dokaza čiju ocjenu je dao u presudi.

Na osnovu članka 195. stavak 4. Zakona o kaznenom postupku BiH, Sud je Federaciju Bosne i Hercegovine kao oštećenu za navedeni novčani iznos iz osuđujućeg dijela ove presude uputio na parnicu, a radi ostvarivanja imovinskopravnog zahtjeva, jer prijedlog za ostvarivanje istog nije podnesen tijekom glavne rasprave.

Na osnovu članka 188. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku BiH, optuženik Dragan Čović u pogledu osuđujućeg dijela ove presude obavezan je nadoknaditi troškove kaznenog postupka, a o visini troškova odlučiti će se posebnim rješenjem po pribavljanju relevantnih podataka.

Na osnovu članka 189. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku BiH troškovi kaznenog postupka u oslobađajućem dijelu presude u odnosu na optuženike padaju na teret proračunskih sredstava Suda.

ZAPISNIČAR
Pravni suradnik
Sanin Bogunić

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDAC
Richard Gebelein

PRAVNA POUKA: Protiv ove presude dozvoljena je žalba Apelacionom vijeću ovog suda u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema pismenog otpravka iste.

Potvrđujemo da ovaj prijevod u potpunosti odgovara izvorniku sačinjenom na engleskom jeziku.

Sarajevo, 15.12. 2006. godine

Prevodilac: [REDACTED]
stalni sudski tumač za engleski jezik

Prevodilac: [REDACTED]
stalni sudski tumač za engleski jezik

